

DIRVA

THE FIELD

Nr. 24

Birželio-June 11, 1953

Cleveland, Ohio

Tragiškuosius trėmimus minint

JONAS RIMASAUŠKAS

Birželio mėn. 14-15 dienomis ryškiai išskyla prieš akis mūsų pačių išgyventa didžioji 1940-41 metų lietuvių tautos tragedija. Bolševikų smurtas prieš mūsų valstybę ir tautą nesibaigė 1940 metų birželio mėn. 15 dienos visų tarptautinės teisės nuostatų ir Lietuvos — SSSR vyriausybės susitarimų sulaužymu, smurto keliu okupuojant Lietuvos teritoriją. Maskvos išbandyti tautų sovietizacijos metodai turėjo būti pritaikyti ir Lietuvos teritorijoje. Kartu su raudonąja armija Lietuvoje atsirado ir tūkstančiai prityrusių čekistų, kurie savo ilgų metų patirtį turėjo kreipti į ramius mūsų krašto gyventojus.

Virš dvidešimties metų savarankaus gyvenimo laikotarpyje visose valstybinio gyvenimo srityse, buvome pasiekę gražiausių laimėjimų, sukurdami savąją vakarų dvasios kultūrą ir savo mokyklose išugdydami pačių jauniausių inteligentijos kartą. Šito gražaus kultūrinio baro sugriovimas ir lietuviškosios inteligentijos izoliavimas nuo lietuvių tautos, ir buvo pirmieji bolševikų uždaviniai. Antra, komunistinė sistema niekuomet nepakentė ir nepakės asmenų, kurių ekonominė padėtis ar religiniai ir socialiniai įsitikinimai neleis jiems būti lojaliais bolševikinei santvarkai.

Nekalbėsime čia plačiau apie tas aplinkybes, kuriose įvyko pats Lietuvos okupacijos aktas. Tai buvo grynai mums nedėkingai susiklosčiusios politinės situacijos išdava. Didžiųjų kraštų interesų patenkinimui turėjo būti aukojama mažųjų kraštų politinė nepriklausomybė, o su ja ir visas tų kraštų kultūrinis bei ekonominis gerbūvis. Šiuo atveju antrojo pasaulinio karo išvakarėse tomis pirmosiomis aukomis buvo Pabaltijo kraštai: Lietuva, Latvija ir Estija.

Grynai propagandiniai sumetimais, kad sudarius įspūdį, jog sovietai nesikišą į Lietuvos vidaus reikalus, 1940 m. liepos mėn. 14-15 dienomis pagal sovietų režisūrą yra pravedami, taip vadinamieji "liaudies seimo" rinkimai. Po jų sekė visa eilė kitų Lietuvai pražūtingų aktų: liepos mėn. 21 d. išrinktas "liaudies seimas" paskelbia Lietuvą Tarybų Respublika, o rugpjūčio mėn. 3 d. Maskvoje pagal to paties seimo nutarimą yra "prašoma" Lietuvą priimti į Sovietų Rusijos tautų "šeimą". Prašymas, žinoma, yra "patenkinamas" ir Lietuva tampa keturioliktaja socialistine respublika.

Tai oficialioji medalio pusė. Pravartu būtų pažvelgti ir į antrąją, kuri nusako lietuvių tautos aspiracijas, pasipriešinimą sovietiniam smurtui ir pagaliau komunistų taikomos represijas.

Iš surinktų davinių nustatoma, kad 1940-41 m. komunistų kalėjimuose Lietuvoje buvo įkalinti 11.500 asmenų. Ta proga tenka pastebėti, kad kalėjusieji bolševikų kalėjimuose buvo

areštuoti lyg ir trimis etapais, kuriuos galėtume atžymėti tokia tvarka:

I. Nuo 1940 m. birželio mėn. 15 d. iki tų pat metų lapkričio mėn. 1 d. (per 4,5 mėn.) buvo areštuojama 57% bendrojo areštuotųjų asmenų skaičiaus,

II. Nuo 1940 metų lapkričio mėn. 1 d. iki 1941 m. kovo mėn. 1 d. (keturių mėnesių laikotarpyje) 11% visų areštuotųjų, ir

III. Per likusius nepilnus 4 mėnesius, t. y. nuo 1941 m. kovo mėn. 1 d. iki tų pat metų birželio mėn. 22 d. — likusieji 32% visų areštuotųjų.

Iš to reikėtų padaryti išvadą, kad bolševikai: a) pirmaisiais masiniais areštais, kurie ypač buvo sustiprinti prieš "liaudies seimo" rinkimus, norėjo palaukti eventualių lietuvių pasipriešinimą ir b) 1940 m. lapkričio mėn. 1 d. ir 1941 m. kovo mėn. 1 d. laikotarpis buvo pasirušimo metas naujoms Lietuvos gyventojų "medžioklėms".

Tenka priminti, kad paskutiniojo etapo areštuotųjų kategoriją sudarė asmenys dažniausiai atvejais kaip aktyvūs anti-bolševikinės rezistencijos organizatoriai ar vedę aktyvią kovą prieš krašto okupantus. Jeigu pirmosios ir antrosios kategorijos suimtieji buvo mūsų politinio, ekonominio ir kultūrinio gyvenimo aktyvas, tai trečioje kategorijoje užtikame didelį nuosimtį ūkininkų, darbininkų, tarnautojų, studentų ir iš gimnazijos suolų išplėstų moksleivių.

Bet leiskime prabilti patiems anų dienų liudininkams, kurie geriau negu bet kas kitas gali pavaizduoti ano meto padėtį ir tuos metodus, kuriais raudonieji okupantai Lietuvos žmones pajungė savo interesams padarydami juos ne kuo kitu, kaip sovietinės sistemos vergais.

Epizodas iš Šiaulių mieste ir apskrityje vykusių "liaudies seimo" rinkimų. Liudija šiuo metu Chicagoje gyvenantis Pranas Sakališkis, kuris tikrosios savo pavardės dėl Lietuvos likusiųjų namiškių, prašo neskelbti:

"... 1940 m. liepos mėn. pradžioje, apie savaitę ar pusantros

(Perkelta į 8 pusl.)

M Ū S Ų VEIKLA

Paskiausiomis žiniomis, apie šio mėnesio 20 d. iš V. Vokietijos išvyksta Romon, pasitarimams su LDŠ tokios sudėties VLIKo delegacija: VLIKo pirmininkas M. Krupavičius, VT pirmininkas K. Žalkauskas ir TF Valdytojas T. Šidiškis. Tuose pasitarimuose numatoma aptarti visų pozityvių liet. jėgų įjungimą į suderintą bei suaktyvintą kovą už Lietuvos laisvę. Tie pasitarimai užtruksią apie savaitę laiko.

Pastaruoju metu vėl suaktyvėjo klausimas išskirti VLIKą Prancūzijon, kur jisai turėtų geresnes darbu sąlygas. Šiomis dienomis tais reikalais Prancūzijoje lankėsi VLIKo nariai T. Šidiškis ir P. Karvelis.

E. Turauskas, talkinęs URT-bai įvairių memorandumų paruošime, išbuvęs tais reikalais Reutlingene apie 3 savaites — vėl išvyko Prancūzijon.

VLIKo pirmininkas M. Krupavičius kartotinai pakino MLTP pirmininką E. Simonaitį greičiau paskirti mažlietuvių atstovą į VLIKą.

Dėl URT atsisakymo, paskelbto ELTOS Nr. 13, pareiškė protestą LDŠ bei Dr. S. A. Bačkis, siūlydami tą Dr. P. Karvelio paruoštą atsisakymą atšaukti.

VILTIES NAMAI

Vilties namams savo auką atsiuntė:

Jurgaitis Petras, Cleveland \$5.00
Daugvydas K., Detroit 2.00
Z. J., Cleveland 2.00
Briedis L., Cleveland 3.00
Zaborskas Pr., Medina 5.00

VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

Į Vilties Draugiją pastaruoju metu įstojo:
Šimkūnas Ant., Cleveland \$10.00
Radzevičius St., Chicago \$25.00

Mes kviečiame bendraminčius ir Dirvos skaitytojus stoti į Vilties Draugiją ir savo įnašu remti tautinę spaudą. Visais Vilties Draugijos reikalais kreiptis: VILTIS, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio.

Derybos Korėjoj be Korėjos...

Pirmadienio rytą laikraščiai ir radijas dideliu pasitenkinimu pranešinėjo, kad pagaliau pasirašytas susitarimas dėl pasikeitimų derybos dėl belaisvių sukludė visą susitarimą dėl karo paliaubų daugiau kaip metus, ir kadangi dabar, susitarus belaisvių reikalu, tikimasi po dienos kitos susitarti ir dėl pačių paliaubų, tai pasitenkinimas suprantamas. Bet visame tame nužiūgime skamba vienas griežtai disonansiškas tonas: Korėjos prezidentas skelbia, kad Korėja ignoruos šias paliaubas. Jis sako, kad, jei kova sustos ties paradinėmis durimis, tai eisim ir mušim komunistus pro virtuvę...

Toks Korėjos prezidento, vyriausybės ir, atrodo, visų ar daugumos korėjiečių nusistatymas kiša gana nepatogų kuolą į Jungtinių Tautų ir Jungtinių Valstijų politikos ratus. Jei korėjiečiai, kurių jėgos fronte sudaro apie du trečdalius visų ten esamų antikomunistinių jėgų, sabotuos paliaubas, sabotuos derybas dėl taikos, tai ir iš paliaubų bei tolimesnių derybų gali nieko neišeiti. Pažadas greit baigti Korėjos karą gali likti neištesėtas...

Jungtinių Valstijų prezidentas kreipėsi specialiu laišku į Korėjos prezidentą, kalbindamas jį nebijoti sutartų ar baigiamų sutarti paliaubų sąlygų ir sutikti su jomis. Esą, nei Jungtinės Tautos, nei Jungtinės Valstybės nėra pasiryžusios tęsti karą tikslu Korėją suvienyti, t. y., militarinėmis priemonėmis komunistinį režimą iš šiaurinės Korėjos išvaikyti. Šiauriečių agresija esanti sudrausta, jie šiuo metu turį mažiau teritorijos, negu turėjo prieš agresiją, tai to esą ir gana. Suvienyti Korėją, žinoma, ir toliau bus būtinai siekiama, bet jau... taikingomis priemonėmis.

Maža to. Jungtinių Valstijų prezidentas pasiūlė Korėjos prezidentui tuojau sudaryti savitarpinės pagalbos sutartį, panašiai kaip yra su Filipinais, N. Zelandija, Australija, Japonija. Vadinasi, jei iš šiaurės pietinė Korėja vėl būtų užpulta, tai Jungtinės Valstybės jau būtų tiesiogiai pasidėjusios padėti.

Šie pažadai Korėjos prezidento neįtikino. Jis sako, kad visa tai yra nerealu, iš to nieko gero nebus. Kada sudėta tiek aukų, sustoti nepasiekus tikslo esą neleistina ir Korėja su tuo negali sutikti.

Viceprezidentas R. Nixon, kuris sutiko būti Washingtone rengiamo lietuvių sąskrydžio Garbės Komiteto pirmininku, įvesdinamas į P. T. Barnum šventųjų ir nusidėjėlių palapinę... Prieš tai jis turi paglostyti liūtą.

Lietuvos ministeris Moterų Kongrese

MIN. P. ŽADEIKIS VIENINTELIS IS DIPLOMATŲ APLANKES KONGRESĄ. — KONGRESO DALYVĖS TUO LABAI PATENKINTOS. — LIETUVOS VĖLIAVA PRIE KONGRESO PREZIDUMO. — "LIETUVISKŲ VESTUVIŲ" PARODA BUVO VISŲ SUSIDOMEJIMO CENTRAS. — AMERIKOS MOTERŲ KLUBAI LAUKIA LIETUVAIČIŲ PASKAITININKIŲ.

Tą dieną, kai Moterų Klubų Federacijos Kongrese Washingtone buvo numatytas užsieniečių delegacijų paradas, į kongresą apsilankė ir Lietuvos Ministeris P. Žadeikis (jo dukrelė Mirga Žadeikytė dalyvavo lietuvių grupėje parodo eisenoje). Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvos Atstovybės pirmininkė L. Bieliukienė supažindino ministerį su Moterų Klubų Federacijos pirmininke Mrs. Ahlgren, kuri tuojau p. ministerį pakvietė prie prezidiumo stalo ir supažindino jį su visu kongresu, kurio dalyvės ministerį pasitiko tiesiog entuziastingais pljoliais. Tiesa, ne jis vienintelis vyriškis apsilankė kongrese (kongresą sveikino prezidento vardu viceprezidentas Nixonas, programoje buvo dar keli kalbėto-

jai vyriškiai), bet jis buvo vienintelis iš diplomatų, savo aplankymu pagerbęs kongresą, ir kongreso dalyvės tuo buvo labai patenkintos; net kitą dieną lietuviams tuo įvykiu daugelis džiaugėsi. P. ministeris tuo laimėjo daug simpatijų Lietuvai Amerikos moterų tarpe.

Visų iškilmių metu p. ministeris drauge su lietuvių delegacijos pirmininke buvo prie prezidiumo stalo, o prie prezidiumo ta proga centriniėje vietoje stovėjo ir Lietuvos vėliava.

Užsieniečių delegacijų parade tautiniais kostiumais apsirengusios dalyvės penkios lietuvių moterų reprezentantės: Mirga Žadeikytė, L. Bieliukienė, N. Paramskienė (Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvos Atstovybės Romos skyriaus įgaliotinė), J.

Kuprėnienė ir A. Devenienė (Kanados sk. įgaliotinė).

Po iškilmių lietuvių moterų reprezentantės buvo pakviestos vaišį į Lietuvos pasiuntinybę.

Kitas viso kongreso dėmesį patraukęs momentas buvo lietuvių ir eščių surengta parodėlė. Lietuvių skyriaus parodėlėje užėmė centrinę vietą ir susilaukė ypatingo dėmesio savo nepaprastais eksponatais. Tai buvo iš lėlių sudarytas lietuviškų vestuvių paveikslas — vestuvių scena. Paveikslas tuo ypatingas, kad sudarytas iš didelių (arti trijų pėdų augščio) lėlių, kurios domina ne tik savo būdingais drabužiais, bet ir ypatingai charakteringais veidais: iš veido be jokių paaiškinimų gali atsikirti, kur uošvė, kur svačia, kas pirslys ir t.t. Žinoma, kitatautėms reikia paaiškinti, kas yra kas tame paveiksle, bet ir jom sdaug žodžių nereikėjo. Paroda buvo gultė apgulta. Budėjusios prie parodos reikiamų paaiškinimų ne-

(Perkelta į 5-tą pusl.)

VISAM PASAULY

• George Bidault, jau penktas iš eilės, bando sudaryti Prancūzijos vyriausybę. Jei jam šios savaitės vidury tai nebus pavykę, Bermudų konferencija turės vėluoti.

• Kalbama, kad Anglijos po Churchillio į konservatorių vadus greičiausiai iškilis Butleris, dabartinis finansų ministeris. Churchillis jau senas, o Edenas sirguliuoja: šiuo metu yra atvykęs į Bostoną, kur jam bus trečią kartą daroma tulžies operacija.

• Tito specialiu dekretu panaikino Jugoslavijos kariuomenės daliniuose tebesančius politrukus. Manoma, kad tai dar vienas žingsnis į vakarų kryptį.

• Bermudo salų konferencija, dėl Prancūzijos vyriausybės krizės, atidėta į antrąją birželio mėn. pusę.

• Atlanto perskridimo rekordas vėl pagerintas. Jį pagerino trys Amerikos 6 motorų sprausminiai bombonešiai B-47. Jų perskridimo laikas 5 val. ir 36 min. Ligšiolinis rekordas buvo 5 val. ir 38 min.

• Rusų karo komisaras Rytinei Vokietijai, gen. Čuikov, atšauktas į Maskvą.

• Tvirtinama, kad po Bermudos konferencijos, tikrai įvyksianti keturių didžiųjų konferencija, dalyvaujant Maskvai. Konferencija galinti įvykti Paryžiuje.

• Paliaubų sutarties pasirašymo Korėjoje jau laukiama kiekvienu metu. Komunistai, lyg musės rudenį, einant pasitarimams į pabaigą, pradėjo gyvinti karo veiksmus. Bombomis apmėtė ir Seulą.

• Dideliu atidumu laukti rinkimai Italijoje, į balsavimo būstines nuvedė 93.78% balso teisę turėjusiųjų. Prieš penkis metus balsavo 92.2%. Pergalę vėl pasiekė De Gasperi koalicija.

ATOMINIAI BANDYMAI

Atominės Energijos Komisija baigė šio pavasario atominų bombų bandymų eilę. Iš viso buvo susprogdinta keliolika bombų. Paskutinioji pereitą ketvirtadienį sprogdinta didžiausia bomba iš visų kada nors sprogdintųjų. Ji buvo du ar pusterčio karto stipresnė, negu pirmą kartą Japonijoje numestoji, ir atitiko 40 ar 50 tūkstančių tonų dinamito sprogdinamą jėgą. Sprogimo sviesva tuo pačiu metu buvo matoma ir Kanadoj ir Meksikoj. Ji buvo numesta iš B-36 bombonešio ir sprogo 2,000 pėdų augštyje.

Tuo pačiu metu Atominės Energijos Komisija paskelbė, kad jau atrastas būdas elementus, kurių atomai neskyla, paversti skylančiais, t. y. duodančiais vadinamosios atominės energijos.

Tačiau tuo tarpu tai yra ilgas ir brangus procesas. Tikimasi, kad procesas galės būti patobulintas. Tuo atveju atominės energijos šaltiniai gali tapti labai dideli. Dabar, norint "nuskylančią" medžiagą paversti "skylančia", reikia sunaudoti beveik tiek pat jau turimos "skylančiosios". Reikia pasiekti didesnę naudingąjį skirtumą ir atrasti pigesnes procesus reikalingas priemones. AE Komisija tikisi, kad tas kliūtis bus galima nugaltėti.

Pasirašo Vilties namo atidarymo aktą. Iš kairė: p. Bačiūnienė, p. Lapinskienė, p. Marija Šims, p. Skrabulytė, p. Rastėnienė, p. Mišikienė ir p. Mudrauskienė. V.L. BACEVICIAUS nuotr.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879.

Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$6.50, elsewhere — \$8.00. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D.Jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344.

Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas.

Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą.

Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$6.50, kitur — \$8.00. Atsk. Nr. kainu 10 centų.

• Dail. Adomas GALDIKAS, turėjęs gerą pasisekimą balandžio mėn. buvusioje 5 dailininkų parodoje Marijos Augst. Mokykloje Chicagoje, dalį savo kūrinių perkėlė į Lietuvių Prekybos Namus Chicagoje nuolatinei parodai.

• Iš Urugvajaus, už komunistinę veiklą išprašyti keli lietuviai. Juos rusai įleido į Lietuvą. Vienas iš jų, buvęs komunistinio Darbo redaktorius, A. Vaituskas jau spėjo ir "parašyti" įspūdžius, kad Vilniuje "prezidentas" Paleckis jiems atsiuntęs net automobilius į stotį. (Iš Urugvajaus išprašyti buvo: A. Vaituskas, Janulionienė, Jurkevičius ir Jusius). A. Vaituskas net teigia, nuvestas pas J. Paleckį, kad visa laudis jį labai mylinti... Tegu tik išsina rusų durtuvai, ir liaudies meilę įsitikins.

• Chicago Sunday Tribune gegužės mėn. 31 d. numeryje paskyrė gražų straipsnį Juozo Bačiūno kurorto Tabor Farm 60 metų sukakčiai pažymėti. Tabor Farm J. Bačiūnas jau valdo 35 metus. Straipsnis iliustruotas J. Bačiūno ir Tabor Farm nuotraukomis.

• Chicagoje pasirodė naujas, mėnesinis laikraštis "Sėja". Redaktorium ir leidėju pasirašęs G. J. Lazauskas.

• "Britanijos Lietuvis", Anglijoje leidžiamas laikraštis, šventė sukaktį — išleido 300 laikraščio numerį.

• Italijoje išrinkta PLB Italijos krašto Taryba. Į ją įeina: kun. V. Balčiūnas, kun. V. Mincevičius, kun. J. Valšnoras, kun. V. Kazlauskas, kun. Zeliauskas, Bergaitė ir St. Lozoraitis, jr. Krašto Tarybos prezidiumą sudaro: kun. V. Balčiūnas — pirm., kun. V. Kazlauskas — sekret. ir St. Lozoraitis, jr. — narys.

• Šveicarijoje, Zueriche, koncertavo smuikininkė E. Kuprevičiūtė. Akompanavo šveicaras pianistas Walter Lang. Koncerto klausė per 300 žmonių. Po koncerto buvo kaip ir politinė — tautinė lietuvių demonstracija. Dalyvavo eilė Zuericho įtakingų asmenų.

• Šveicarų "Die Zuericher Woche" Nr. 18 1953 įsidėjo platų aprašymą, kaip Lietuvoje vyksta toliau kova su sovietiniais okupantais. Aprašymas pavadintas "Beviltė kova Lietuvos miškuose" ir iliustruotas partizanų nuotraukomis. Seniau, ypač Edz. Schaperio dėka, Lietuvoje vykstanti kova buvo plačiai išgarsinta visos eilės šveicarų laikraščiu.

• Siemet, vasarą Vak. Vokietijoje lietuvių vaikams numatomos suruošti 3 vasaros stovyklos. Dvi iš jų bus britų zonoje (viena kur nors arti prie jūros, greičiausiai Holsteino krašte), o trečioji stovykla numatyta amerik. zonoje tarp Ulmo ir Stuttgarto. Jei nebus surasta tinkama vieta, tai tuo atveju stovykla bus suruošta naujuosiuose Vašario 16 gimnazijos

rūmuose. Tikimasi, kad jas visas tris aplankys apie 400 vaikų.

• Jau išėjo iš spaudos antras "Literatūros Lankų" numeris. Tai "žemininkų" iniciatyva praėjusiais metais pradėjęs eiti "nereguliarinis poezijos, prozos ir kritikos žodis", kurį redaguoja kolektyvas: KAZYS BRADŪNAS, JUOZAS GIRNIUS, JUOZAS KĖKSTAS, HENRIKAS NAGYS ir ALFONSAS NYKANILIŪNAS.

Visais leidinio reikalais rašyti: Kazys Bradūnas, 1127 Bayard St., Baltimore 23, Md. Numerio kaina \$1.00.

• Skaudiesiems 1941 metų birželio įvykiams Lietuvoje prisiminti, PLB Vokietijos Krašto Valdyba išleido Vokietijoje gyvenantiems tautiečiams specialų atsišaukimą, kviesdama ta proga apylinkes ir seniūnijas, drauge su kaimynininkais — latvių ir estų tautinėmis grupėmis tą dieną plačiai minėti, svečiais kviečiant ir kitų tautybių atstovus bei bičiuliškas vokiečių šeimas.

Detroito ukrainų žygis

PER 10.000 UKRAINŲ ANTISOVIETINĘ DEMONSTRACIJĄ PRIMINĘ VIENĄ BAIŠIAUSIŲ BOLŠEVIZMO NUSIKALTIMŲ

Jungtinis Ukrainų Organizacijų Komitetas, vadovaujamas dr. Michailo Dužyj ir ABN ukrainų grupės pirm., teis. Zenono Tarnawsky, gegužės 24 d. Detroito surengė didžiulę viešą antisovietinę protesto demonstraciją, paminėti tragišką dvidešimtmečio sukaktį, kai sovietų valdžia 1932-33 m. dirbtinai sudarė baisų badą Ukrainoje, nuo kurio, kaip apytikriai apskaičiuojama, mirė per 7 mil. nekaltų ukrainų, daugiausiai ūkininkų. Tuometinės NKVD įvykdėtas badas turėjo tikslą sužlugdyti ukrainų gyvenimo būdą ar net sunaikinti visą tautą.

Per 10.000 ukrainų, nešini JAV ir savo tautines vėliavas, protesto sūkiais ir gyvais pavaiskais, vaizduojančiais kančiamą Ukrainą ir bolševikų žudynes, peržygiavo pagrindine Woodward gatve, per miesto centrą iki Sant Andrei salės, kurioje įvyko uždaras mitingas.

Eiseną nuspalvino būriai moterų ir vyrų, pasipuošusių ukrainų tautiniais ir kazokų drabužiais. Demonstracijoje dalyvavo ir kitų tautų: lietuvių, latvių, gudų ir kt. ABN grupės su JAV ir savo tautinėmis vėliavomis. Lietuvių ir latvių mergaitės taip pat buvo pasipuošusios tautiniais drabužiais, kurie ypač kreipė žiūrovų dėmesį. Demonstraciją stebėjo didžiulės žmonių minios, valdžios ir spaudos atstovai, filmavo ir fotografavo kino ir TV operatoriai ir gausūs spaudos foto korespondentai. Didžiulis judėjimas eisenos žygio kryptyse buvo sustabdytas.

Kimštinais prisipildžiusioje Sant Andrei salėje mitingą trumpu žodžiu atidarė dr. M. Dužyj. Jungtinis Vyrų choras, palydimas bendrų ir vad. muz. Filipovo, dideliu pajėgumu sugiedojo JAV ir ukrainų tautos himnus. Gubernatoriaus atstovas, ukrainų organizacijų ir dalyvusių demonstracijų kitų tautų ABN grupių atstovai pasakė karštų ir jaudinančių kalbų, nušviesdami ir pasmerkdami baisius bolševikų nusikaltimus prieš žmonių ir tautų laisves ir teises, prieš žmoniškumą ir demokratiją. Jie kivetė atkreipti laisvojo pasaulio dėmesį į pavojus, kurie grąsia iš bolševizmo pusės ir ragino teikti jėgas vieningai kovai su gėdingais XX amžiaus bolševikiniais nusikaltėliais. Paskutinis tarė žodį pagarbūs žilamžis ukrainų generolas Boris Poljy, šaukdamas visus ukrainus vienybės ir vieningon kovon už Tėvynės Ukrainos Laisvę ir Nepriklausomybę.

Priimtose rezolucijose ukrainai: a) prašo Ukrainų Pogrindžio Armiją pripažinti kariaujančią šalimi ir teikti jai visokeriopą moralinę ir materialinę paramą; b) prašo JAV kongresą ištirti bolševikų dirbtinai sudarytą badą Ukrainoje 1932-33 m. ir c) prašo JAV Kongresą ratifikuoti Genocido Konvenciją. Mitingas baigtas visiems dalyviams dideliu darnumu ir dvasios pakilimu sugiedojus Maldą už Ukrainą.

Demonstracija ir mitingas parodė, kad ukrainai ateina istorijon, kaip ryžtingai kovojanti su savo tėvynės pavergėjais ir tvirtai tautiškai ir valstybiškai apsisprendusi tauta. A. Ž.

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS DETROITE

Birželio 14 d., 2 val. po pietų, International Institute, 111 E. Kirby, (vienas blokas nuo Woodward Ave.), Hall of Nations, įvyksta birželio liūdnyų įvykių minėjimas.

Minėjimą rengia, Committee of the Baltic Peoples of Detroit, kurį sudaro lietuviai, latviai ir estai.

Lietuvius atstovauja Detroito Organizacijų Centras. Latviai ir estai turi savo organizacijų atstovus.

Pagrindiniu minėjimo kalbėtoju yra sutikęs L. C. Mriani, president of Detroit City Council.

Ceremonijoms pirmininkaus dr. P. Padalis U. of D. lektorius. Programa susidės iš kalbų ir meninės dalies.

Lietuvių meninę dalį išpildys: Ina Varėkojytė — soprano, Thomas Beganskas — piano, ir vyrų kvartetas: P. Zaranka, E. Skiotys, M. Sedonis ir A. Polikaitis. Solistei ir kvartetui akompanuos T. Beganskas.

Latviai ir estai turės savas menines jėgas. Išskiriant pagrindinį kalbėtoją, kitiems kalbėtojams laikas sutrumpintas iki minimumo.

Į minėjimą pakviesta daug miesto valdininkų ir socialinių agentūrų vadovų.

Labai svarbu, kad būtų kuo daugiausiai žmonių. Viena, kad porai valandų susikaupime liūdnyuose prisiminimuose, o antra, kad parodytume, jog mūsų čia yra daug ir kad mes mokame liūdėti ir protestuoti prieš raudonąją marą.

Detroito Organizacijų Centras kviečia visus dalyvauti. Marija Sims

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

For a Pleasant Holiday

The G. M. McKelvey Company

FEDERAL, HAZEL AND COMMERCE STREETS

YOUNGSTOWN, OHIO

To Our Friends and Patrons

BEST WISHES

FARMERS PRIDE

Cut-Up Poultry Stores

Our Cut-Up Poultry is Excellent, yet economical, for your Dinner Parties or Banquets.—All poultry and eggs come from our own farms direct to you.

10516 Euclid Avenue
3311 Broadview Road
2057 East 4th Street
16850 Lorain Avenue
17122 Kinsman Road
1270 Euclid Avenue

SW 5-7547
ON 1-1881
SU 1-4853
WI 1-6505
SK 1-7228
PR 1-5390

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

RKO KEITHS 105th THEATRE

HOLIDAY GREETINGS

To Our Many Friends

from

The Humphrey Co

EUCLID BEACH PARK

Pašaukimai, kurie sutvarko vestuves

Paklausk bet kurią porą — kiek telefono pašaukimų sudaro vestuves... nuo pirmų pasimatymų šaukimų iki vestuvių tvarkymo skubos... kviečiant pamerges... nustatant vestuvių datą... planuojant medaus mėnesį... įiekant kambarių.

Paklausk bet kurią šeimą — kiek žingsnių sutapoma, reikalų atlikta ir bendrai džiaugtasi telefonu, tuo laimingu laiku.

Taip... jūsų telefonas yra svarbus dalykas svarbiuose jūsų gyvenimo įvykiuose. Tai yra tik džiaugsmo, patogumo ir malonumo pirkinys... už centus į dieną!

Jūsų namų telefonas kainuoja mažiau kaip vienas centas į valandą!

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

To Our Many Friends

GREETINGS and BEST WISHES

GRABLER MFG. COMPANY

6565 BROADWAY

Michigan 1-9260

GREETINGS and BEST WISHES

EMMETT MEADE

SLATE ROOFING CONTRACTOR

3288 EAST 130th STREET

SK 1-8139

Redaktoriaus žodis

MOKSLO METAI

Krašto mokyklose mokslo metai pasibaigė. Tarp tūkstančių moksleivių, pažymėjimus nešini, nemažai išėjo ir mūsų tautiečių vaikų. Kiek jų — varžė kas galės atsakyti, bet žinau, kad jų kiekvienoj lietuvių kolonijoj nemažai. Ir tai mūsų džiaugsmas, o gal daugiau ir pasididžiavimas!

Redakciją pasiekia tai iš vienu, tai iš kitur laiška, kad mūsų tautiečiai moksle pažangūs, daug kur pralenkia vietinius, atžymėti geriausių mokinių vardais. Tai dar labiau mums miela. Tas tik patvirtina, kad mes esam gabūs imti gyvenimą už ragų. Ir jei tokie išliksim — mes susidarysim vardą, kuris pinigais niekad nenuperkamas.

Kada mes čia kalbam apie mokslo metų pabaigą, didžiulioje galvojame apie augštesnias mokyklas. Mat, tokių amžiaus jaunimo nemažai būriai atsirado ir paskutinėj imigracijos bangoj. Mūsų jaunimo, studijuojančio augštesiose mokyklose, tėra tik keli simtai. Ir jų mokslas dažnai atžymimas vertais pagirmais, ir jie ne kiek neatilieka nuo jaunesniųjų, nors dažnas iš jų turi pirma duoną užsidirbti, o tik paskiau mokytis.

Ar mūsų jaunimo skaičius augštesiose mokyklose liks pastovus, ar jis didės, o gal net ir mažės? Tie klausimai, mokslo metų pabaigoj, dažnam kyla, kada mato šio krašto žmonių stiprumą ir silpumą. O didžiųjų silpumų pagrinde — perdidelis troškimas turėti daug dolerių ir juos net savo jaunų vaikų pagalba išpausti.

Jų turėti daug neabejotinai gerai, bet juos gaudyti, jei nėra gyvybinio reikalo, nevalia augančių ir išmokslinimo reikalaujančių vaikų sąskaita.

Labai didelės pagarbos nusipelnė tie tėvai, kurie tik galus su galais suduria, bet savo vaikams leidžia į mokslo, jiems praktiška platesnio ir šviesesnio gyvenimo langą. Iš tokių šeimų mes tikimes daugiau šviesos nei tik jiems vieniems, bet visai mūsų bendruomenei, visiems mūsų siekimams. Ir labai nusikalsta tie tėvai, kurie, kai galėdami, vaikus ne į mokslo, bet į fabrikinio darbo vėžimą įkinko. Tiesa, dolerių daugiau, bet vėliau, o gal ir dabar, laimės bus tikrai mažiau...

Mums visiems reikia tarpusavy aiškintis, aiškintis susijimuose ir susirinkimuose, kad išėję šio krašto mokyklas, mes, kad ir nedidelė šio krašto mažuma, galim pasidaryti daug įtakingesni. O kai būsim įtakingesni, tada ir savojo krašto reikalams galėsim būti daug daugiau naudingi. Tik svarbu, kad mokdami mokslo, jį laimėdami, nekur nenuotolime ir nuo lietuvių šaknies.

Vieneri mokslo metai pasibaigė, bet po pelyntų atostogų ateis nauji. Mums svarbu, kad jie mūsų vaikų skaičių mokyklose rastų žymiai padidėjusį. O kad tai įvyktų, labai daug priklauso nuo kiekvienos paskiros šeimos, bet nemažai ir nuo visos bendruomenės nusiteikimo.

IRGI ĮTİKINEJIMAS...

Redakciją atėjo linksmi nušėlę tautietis. Matyt, tik prieš kelias valandas gavęs "pėdę". Jis noris atsipausti vizitines, kaip čia vadina — biznio, korteles. Tik visa bėda, kad jis primiršęs, ką į tas korteles tu-

11,000 mylių kelionės leidžiantis

Daugiau kaip metus laiko "Dirva" dėjo savo bendradarbio V. Alseikos aprašymus apie Jungtines Amerikos Valstybes. Juose autorius, naudodamasis įvairiais šaltiniais, pavadėjo skaitytuosius po krašto miestus, gražias vietas, taut. parkus, supažindino su JAV ūkiu, pramone, kultūra.

Dabar redakcijai jis pareiškė, kad kraštą geriau galima pažinti tik keliaujant ir dėl to jis pasiryžęs dar šią vasarą atlikti didesnę kelionę po JAV ir Kanados miestus ir įdomesnes vietas. Visas tų kelionių ilgis sieksias, jo pareiškimu, daugiau kaip 11,000 mylių. Ta proga, "Ar pažįsti šį kraštą?" autorius mūsų buvo paklaustas:

— Kas jus paskatino leisti į kelionę, gal ir varginančias keliones po kraštą?

— Iš dalies ir tie mano "Dirvoje" atspausdinti straipsniai. Bet ir šiaip nuo jaunystės dienų esu linkęs keliauti. Gerai prisimenu, kai dar jaunamėčiu mokiniu būdamas dūmiau pats vienas apžiūrėti Varšuvos didmiesčio, o studijuodamas Kaune išskendiau neaplinkęs Paryžiaus, Berlyno ir kt. miestų. Ir Vokietijoje atsidūręs, vos karui pasibaigus, apvažinėju visą Vokietiją. Gal tas kelionių pamėgimas nuo pat mažens ir buvo paskatinti 1938 m. pasirinkti užsienio tarnybą.

Beje, manau, kad kiekviena kelionė naudinga, plečia žmogaus akiratį, o ne taip seniai šiame krašte gyvenantiems ir liksioni pastoviai neįsikūrusiems, kelionės naudingos daugeliu požiūrių.

— Kokias vietas manot aplankyti, koks būtų tų kelionių "tvarkaraštis"?

— Per daug užimtų vietos, jei pasakočiau apie visą kelionę smulkiau. Esu nusistatęs ją atlikti trim etapais ir jų visų bendras mylių ilgis sudarytų daugiau kaip 11,000 mylių.

Pirmasis etapas apima New Yorko, Washingtono miestus ir

ris įrašyti. Ir ta proga jis man prisipyręs aiškino, kad jis tegers tik vieną bonką alaus...

Matyt, kad tuo aiškinimu ne pats savęs nesugebėjo įtikinti, ir pasisakė eisiąs dar vienos alaus bonkos išgerti. Gal begerdamas atsiminsias, ką į tą vizitinę kortelę turėjęs įrašyti. Bendrai, kai išgerias kiek stipriau, jis labai gerai viską atsimenąs... Gi dabar esąs beveik viską pamiršęs...

Pagalvojau, kad į savo asmens kortelę jis jau daug įsirašęs.

Juokas nemažas klausyti tokių pasakojimų, bet sakyt, ar mes visi šiame krašte neperdaug garbiname Bachą?

kiek New Jersey valst. Nors New Yorke jau esu buvęs šešetą kartų, o Washingtono kartą, bet tai miestai, kuriuose nuolat rasi daug įdomaus. Pagaliau, ties New Yorku, pas P. Lapieng, jos žinomajam vasarnamį, tiškiuos kiek paatostogauti, o į Washingtoną traukia netrukus ten rengiamas saskrydis. Žinoma, kad pasiryžtama gražiam lietuvių meninių sugebėjimų demonstravimui įtakingų amerikiečių tarpe, bet ir nėra žinoma, ar stebint mūsų tarpe taip stipriai įsiveisusi sroviškumą, pavydą, iš viso savojo kromelio pirmavimą prieš visų remtinus tautinės reikšmės žygius.

Šioji kelionė — 1,700 m. — pradedama jau šį šeštadienį. Iš Washingtono dar grįžtu į New Yorką ir atgal į Clevelandą.

Antrasis etapas arba "kelionė aplink JAV" pradedama liepos 3 d. Kelias pro Chicago į Minnesotą — Minneapolis miestą, vieną gražiausių krašto miestų, o iš ten į Nebraską — Omahą, iš jos tolyn į vakarus Salt Lake City, Yellowstone parką kryptimi. Šią Amerikos ir pasaulio įžymybę su jos augmenija bei gyvūnais būtina pamatyti. Toliau per Nevadą ligi Kalifornijos, San Francisco miesto, o iš jo į pietus į Los Angeles. Iš ten teks pasiekti San Diego ir gal Meksikos dalį. Vėliau seks kelionė į rytus, bet jau per krašto pietus: tektų Arizonoje aplankyti Grand Canyoną ir pro saulėčiausią JAV miestą Phoenix vykti ligi El Paso Nauj. Meksikoje, kirsti visą Texas valst. per Dallas m. ligi Arkansas (Little Rock), toliau per Memphis pasukti į šiaurę ir per Nashville (Tennessee v.), Louisville (Kentucky) ir Cincinnati (Ohio) atsidurti vėl Clevelande. Šios kelionės, su keliais nukrypimais, ilgis siekia daugiau kaip 7,300 m.

Apie rugpjūčio 10 d. sukurę tą kelionę ir porą dienų atsikvėpę, leisius į trečiąjį ir paskutinį etapą, šį kartą į krašto šiaurės rytus. Dabar kelias per Buffalo, Niagaros krioklius, St. Catherine miestelį Kanadoje, Toronto, Montrealį ir Quebecą Kanados įdomiausius miestus, o iš jų šuolis per Maine valst., Mėlynuosius ir Baltuosius kalnus ligi Portland, Atlanto pakraštį, ir per Kennebunk ligi Boston, Mass. Iš čia dar kryptelėjimai ligi Brocktono ir Hartfordo, Conn. Visos šios kelionės ilgis — apie 2000 m.

Be miestų, gražių vietų, parkų, žinoma, teks aplankyti ir kai kurias lietuvių kolonijas, pažįstamus, draugus, gimines, o šių esama ir ties Atlantu ir ties Pacifiku. Kokiomis susisiekimo priemonėmis naudosis? Daugiausia motorinėmis, bet ruožų nuo Chicago ligi Minneapolis

teks atlikti žinomuojų "Hiavatos" traukiniu, kai kur ir lėktuvu.

— Išpūdžių gausumo jums tektų pavydėti. Bet gal jais pasidalintumėt su "Dirvos" skaitytojais?

— Abejoju, kad rašyčiau iš kelionių, tačiau grįžęs neabejotinai pasidalinsiu su skaitytojais bent pačiais įdomiausiais išpūdžiais.

— Ar tiesa, kad jau 25 metai dirbate spaudos darbu?

— Deja, "jubilėjus" būtų pavėluotas, nes 25 m. nuo pirmojo spausdinto straipsnio sukako 1951 m. Tai įvyko 1926 m., kai dar būdamas mokiniu lenkų okupuotame Vilniuje, į meno savaitraštį "Swiatowid" parašiau lenkų k. recenziją filmų "Bagdado vagis" ir "Linksmoji našlė". Kas žino, gal pamačius tą skrajantį kilmą "Vagy" ir atsirado vėliau noras keliauti...

— Manęs klausiate, ar šiomis kelionėmis tikinos pažinti kraštą? Labai paviršutiniškai. Manau, panašių kelionių teks atlikti dar ne vieną, nes juk kraštas pakankamai didelis, įdomus.

Mūsų bendradarbiui ir kelionių mėgėjui beliko palinkėti laimingų kelionių ir keliaujant geros ištvermės.

KELI TOLERANCIJOS PAVYZDŽIAI

Skirtingų religijų amerikiečiai įrodė, kaip jie sugeba dirbti kartu savo ir savosios bendruomenės gerovei. Šitos, tarp religinės tolerancijos, širdį graudinantys pavyzdys neseniai atsitiko Englewood Cliffs, New Jersey valstybėje, gaisrui ištikus Šv. Juozapo Našlaičių Prieglaudą. Nelaimės metu protestantai ir žydai aukojosi gelbėdami 94 katalikus našlaičius ir juos priėmė laikinai savo namuose. Dar daugiau, devynios protestantų parapijos, dvi žydų sinagogos ir viena katalikų bažnyčia parapija vieningai pravedė kampaniją eidamos iš namų į namus ir rinkdamos aukas prieglaudai atstatyti. Netrukus buvo surinkta \$10,000.

Vyresnioji vienuolė Marija, našlaičių prieglaudos vedėja, priėmė šią 10,000 dolerių rinkliavą kaip broliškos meilės simbolį ir įrodymą, kad prieglauda atstatyti reikalingi 100,000 dolerių galės būti surinkti.

Tačiau tos tarptikybines bendruomenės pagalba nepasibaigė pinigų rinkliava. Tuoj po Velykų, 30 protestantų, katalikų ir žydų dirbdami petis į petį suramstė 2 "Quonset" tipo karinumenėje plačiai naudotas barakus. Juose našlaičiams berniukams buvo įrengta virtuvė, valgykla ir klasės. Namų kiek aptvarkius, našlaičiai netrukus galėjo būti apgyvendinti prieglaudos apatinuose augštuose.

Kai šių trijų tikybų žmonės kartu statė katalikams našlaičiams barakus, kitas Amerikos tikybų sugyvenimo pavyzdys ryškėjo Brooklyne, New Yorko valstybėje. Čia šventosios Seimos bažnyčios parapijonys su savo kaimynais dalyvavo naujosios katalikų bažnyčios pašventinime ir prie jos esančios naujai pastatytosios mokyklos. Jų pastatymo savo įnašais ir aukomis gausiai prisidėjo kaimynystės gyveną protestantai ir žydai. Šios rinkliavos tikslas buvo 200,000 dolerių, gausininkta buvo \$240,000. Pašventinimo iškilnėse dalyvavo daugiau kaip 2,400 žmonių.

Tarptikybė tolerancija dažnai apima visą miestą, kaip tai Toledo, Ohio. Šitam didmiestyje jau prieš 15 metų įsistatė Bažnyčių Taryba, į kurią nebuvo priimami nei "Unitarai nei

rabinai", tačiau šis nuostatas jau seniai buvo panaikintas. Šios Tarybos protestantų ir katalikų pastangomis Toledo šventosios Didžiaisiais Penktadieniais tris šventąsias valandas, kad visi tikintieji galėtų aplankyti savąsias bažnyčios apeigas. Tuo metu prekybos įstaigos užsidaro, teatro patalpos perima bažnytinės organizacijos. Visą šventąją savaitę jose vyksta specialios apeigos ir žydų bendruomenės centras pietų metu maitina kaimynystėje gyvenančių dirbančių motinų vaikučius.

Šiais metais Toledo tarptikybė tolerancija buvo sustiprinta dar vienu žygiu. Reikalinga 18 akrų plotą, kurį norėjo pirkti Ursuline vienuolės, žinomos katalikų mergaičių auklėtojos, Congregation B'nai B Israel, seniausią ir didžiausią žydų organizaciją šiam mieste ir Jungtinėse Valstybėse. Ursulietės seserys norėjo praplėsti mokyklą; žydai norėjo įsteigti naują skyrių ir miestas norėjo įrengti žaidimų aikštę. Kompromisas buvo rastas sutariant jog vieta naudosis visos trys organizacijos kartu. Jos kartu nutars pastatų formą ir išvaizdą ir neatsiskirs viena nuo kitos tvoromis.

EVANGELIKŲ LIUTERONIŲ SINODAS KANADOJ

ST. JOHN'S CHURCH, WATERLOO, 1953. VI. 9-12 D.

Evangelikų Liuteronių Sinodas Kanadoj susirenka savo 91-iam metiniam posėdžiui. Jis išklausys pranešimą atsistatydinančio vyskupo Dr. J. H. Reble iš Kitchener, kuris sinodui vadovavo 28 metus. Tame laikotarpyje bažnytinė organizacija čia išaugo beveik dvigubai. 1925 m., Dr. Reble pradėdamas vyskupo darbą, Kanadoj buvo 92 parapijos su 26,360 narių. Tuo tarpu dabar yra 118 bažnyčių su 45,905 nariais. Bažnyčios pajamos ir išlaidos paaugo nuo \$208,166, 1925 m. iki \$1,312,054, 1952 m. Dabar bažnyčios veiklos (įskaitant mokyklų, misijų ir socialinių darbų) išlaidų vidurkį sudaro \$53,35 nuo kiekvieno konfirmuoto asmens.

Vyriausiasis kalbėtojas sinode bus Dr. F. Eppling Reinartz, New York, United Lutheran Church in America sekretorius. Jis sakys pamokslą trečiadienio vakarinės pamaldose, kuriose bus atliekamos kunigų pašventinimo apeigos.

Svarbiausiais dienotvarkės punktais eina: naujo vyskupo rinkimai, pasirošimas United Lutheran Church in America generaliniam sinodui, kuris įvyks Toronte 1953 m. spalio mėn. ir kuriame dalyvaus kunigai ir pasauliečių atstovai iš visos Amerikos, ir nauja vidaus misijos veikla, kuriai numatyta \$100,000.

Sinode Waterloo mieste dalyvauja 150 kunigų ir pasauliečių atstovų iš Kanados. Jame dalyvauja ir lietuvių parapijos organizatorius Dr. M. Kavolis. Radio stotis CKCR kasdien 5:15-5:30 siųs sinodo transliaciją.

UŽDIRBK 2% TAUPYDAMAS

... jau 104 metai užtikrinto saugumo

SHWARTZ & SONS INC.

127 Public Square
Founded in 1844
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Sveikinimai ir linkėjimai visiems
Mūsų draugams ir rėmėjams
LINKSMOMS ŠVENTĖMS

CITIES SERVICE PREMIUM
and
CITIES SERVICE REGULAR GASOLINES

THE CITIES SERVICE OIL CO.

6611 EUCLID AVENUE

UT 1-4800

GREETINGS and BEST WISHES
TO ALL

THE EXCELSIOR VARNISH WORKS
INCORPORATED

1228 WEST 74th STREET

AT 1-8600

HOLIDAY GREETINGS
and
BEST WISHES

GARDNER CARTAGE CO., INC.

Responsible and Dependable Since 1913

2662 EAST 69th STREET

UT 1-3800

GREETINGS and BEST WISHES

HAROLD L. BARBER

DISPENSING OPTICIAN

37 Years Experience Filling Oculists Prescriptions

716 National City Bank Bldg.

PR 1-1700

HOLIDAY GREETINGS
TO YOU ALL

KIFFER TOOL & DIE, INC.

Special Machine Precision Built Progressive

Lamination Dies

5601 TILLMAN

WO 1-2440-1-2

GREETINGS and BEST WISHES

NOTTINGHAM STEEL COMPANY

CLEVELAND, OHIO

4510 DIVISION AVENUE

AT 1-5100

GREETINGS and BEST WISHES
To My Many Friends and Patrons

UNITED ERECTING COMPANY

4500 EUCLID AVENUE

HE 1-3310

Kuo Milašius lietuvis?

KODEL MILAŠIUS AKTUALUS MUMS IR SIANDIEN? — KUO TAS DIDIS LIETUVIS YRA LIETUVIS? — ŽIDONYTĖS KNYGA — STAMBUS JUNGUKAS TARP MILAŠIAUS IR MCSU

Milašiaus vardas mums, lietuviams, artimas ir brangus, tačiau pats rašytojas, turime atvirai pasisakyti, tebėra tolimas ir svetimas. Prieš didelį Milašiaus vardą mes jaučiamės taip, tartum stovėtume nustebe prieš augšto kalno viršūnę, kurios paslaptys tebedunkso kažin kur už debesų. Norint tas paslaptis atspėti, reikia įkopti į viršūnę. Bet kaip mes galime atspėti Milašiaus didžiąją paslaptį, jei jo raštai tebėra parašyti mums svetima, nesuprantama kalba? Pagaliau net ir tai tautai, kurią kalba jis rašė, Milašiaus kūrybos augštisbės toli gražu dar nėra visiškai aiškios. Milašius tebėra mums artimas ir tolimas, savas ir ne savas. Didieji dvasios vyrai dar įtakos savo tautiečiams, net kartais formavo ištisas gaudynes, bet jei mes paklaustume save, kokios įtakos padarė mūsų literatūrai ir apskritai lietuviškai minčiai Milašius, tai turėtume atsakyti: jokios! Bent lig šiol jokios jo kūrybos įtakos mes neįsivaizduojame.

Lietuviška mintis negali pasitenkinti tik konstatavimu, kad Milašius buvo lietuvis. Tai dar labai mažai tepasako. Ypatinai šiandien, kada lietuvių gresia mirtiniai pavojai, mes norime žinoti, kuo, būtent, jis buvo lietuvis? Ką jis įnešė į lietuvišką minties pasaulį? Klausimas: kuo tas didis lietuvis buvo lietuvis, gal būtų, yra keistas, bet jis realus. Jei didieji vyrai yra tautų žiburiai, tai mums būtina žinoti, kuo praturtino Milašius mūsų dvasinį pasaulį. Jei Milašius iš tikrųjų buvo lietuvių genijus, tai jo kūryba negali pasilikti su krautu prancūzų kultūros aruodose, bet ji turi pasidaryti mūsų, turi įkvėpti ir skaitinti lietuviškos minties raidą.

Tokie ir panašūs klausimai kyla skaitant G. I. Židonytės Vėbrienės knygą prancūzų kalba apie Milašius: O. V. de L. Milosz, sa vie, son oeuvre, son rayonnement. 293 psl. Išleista Paryžiuje. Ta knyga priklauso prie tų, kurios niekada nenustoja savo aktualumo, apie kurias visada prasminga ir reikalinga kalbėti. Ji yra aktuali, kaip aktualus pats Milašius. Glimas dalykas, kad mūsų pažinimo ir Milašių, laikui bėgant, keisis, tačiau rimtos studijos apie jį visados bus pageidaujama ir įdomi medžiaga milašologijai. G. I.

VYT. ALANTAS

Židonytė savo veikale kaip tik ir stengiasi atsakyti į augščiau iškelto klausimo, stengiasi nušviesti kelius, kurie Milašių veda prie mūsų, o mus prie Milašiaus. Autorė su kantriu atsidėjimu, sąžiningumu bei įsijautimu nušviečia Milašiaus kūrybos labai įvairius aspektus bei analizuoja jo dvasinės raidos įvairius laikotarpius, atskleidžia jo prieštastis bei rutuliojimąsi. G. I. Židonytė panaudojo labai plačią dokumentaciją ir skaitant susidaro įspūdis, kad ji bus perskačiusi viską, kas tik buvo parašyta apie mūsų didįjį poetą ir mintytoją iki knygos pasirodymo. Ir dar reikia pabrėžti tai, kad ji rašo apie Milašių kaip lietuvių apie lietuvių, kurį kaip reikiant tegali suprasti tik jo tautietis, šiuo atveju, tautietis. Teisingai Milašių suprasti ir įvertinti tegali tik lietuviškas protas ir širdis. Apie Milašių yra nemaža lig šiol parašyta, bet, be abejo, prancūzų literatūroje lig šiol dar niekas taip apie jį nėra rašę, kaip kad G. I. Židonytė. Ji prancūzui skaitytojui parodė tikrąjį Milašiaus veidą. Reikia apgailestauti, kad ta su tokia erudicija, įsijautimu bei tokiu literatūriškai elegantiu stiliumi parašyta knyga nėra prieinama mūsų platesnei visuomenei.

Būtų per platu laikraščio skytyse kalbėti apie visus autorės išryškintus Milašiaus gyvenimo bei kūrybos aspektus. Milašius buvo poetas, romanistas, dramaturgas, filosofas, filologas, archeologas ir istorikas. Jis mokėjo daug kalbų, tik nemokėjo lietuviškai. Nesvarbu kuriuo požiūriu autorė kalba apie Milašių, ji lygiai kompetetingai analizuoja jo poezijos gilybes, kaip ir filosofinės minties augštisbes. Aš tik norėčiau čia kiek plačiau stabtelėti ties Milašiaus lietuviškumo momentu, kurį autorė stengiasi kelti nuo savo knygos įžangos iki paskutinės išvados. Atsakydama į klausimą: kuo Milašius yra lietuvis, G. I. Židonytė savo knygos išvadoje rašo: "Milašius buvo lietuvis savo svajoniniu, aistriniu ir mistiniu temperamentu. Iš čia jo kūryboje tas nepaįstamas siekimas idealo. Iš čia jo įkvėpimo elementai; nemaža mistinių

vizių atžymėjimo jo vaikystę ir ne kur kitur, o Lietuvoje jis pradėjo išgyventi savo vidingą dramą. Iš niekur kitur, o iš lietuvių primityvios civilizacijos jis paveldėjo savo gilią sąsają su gamta". Ir kiek toliau: "Taip pat dėl savo kilmės Milašius linko į kosmines problemas, kito pasaulio "edeninius" atsiminimus, ir pirmąjį Laiko, Erdvės, Medžiagos supratimą (notions)". (271 psl.).

Norint patvirtinti tų originalių ir drąsių išvadų teisingumą, reikėtų labai plačiai kalbėti apie lietuvišką temperamentą, apie lietuvių palinkimą į idealizmą, apie jo santykius su gamta ir t. t. Ir vargu ar mes tais klausimais prieitume vieningos nuomonės. Pagaliau ir ne tai svarbu. Svarbiausia, kad knygos apie Milašių autorė tas problemas iškelia ir, taip sakant, patiekia mums kaip diskusijų bazę. Žodžiu, ji plačiai praveria duris į Milašiaus kūrybinį pasaulį, kuris lig šiol mums tebėra svetimas, bet kuris gali kada virsti mūsų.

Milašius save vadino lietuviu, jis lietuviu norėjo būti ir labai įsiseisavo, jai kas jį pavadindavo slavų. Pav. 1920 m. per vieną paskaitą apie Vilniaus teritoriją Milašius pasipiktinęs sušuko: "Pats demonas negalėtų manęs labiau įžeisti, kaip kad norėdamas iš manęs atimti lietuvišką kilmę." (14 psl.). Taigi, nors jis nemokėjo lietuviškai, nors jis nebuvo suaugęs su lietuvių kultūra, nors jis per visą savo gyvenimą maitinosi svetimų kultūrų dvasia, tačiau mes jaučiame, kad savo širdyje Milašius nešiojo gyvą, stiprų ir nuolat virpančią senosios, gal su romantintos, gal išidealizuotos, gal poetiniu šydu pridengtos tėvynės jausmą ir meilę. Per visą savo gyvenimą jis puoselėjo savo gimtinės atsiminimus ir, G. I. Židonytės tvirtinimu, jie buvo jam neišsiamamas poezinio įkvėpimo šaltinis.

Kita vertus, nežiūrint tos aplinkybės, kad Milašius visą savo amžių išgyveno Prancūzijoje (jis daug keliavo ir gyveno kituose kraštuose), kad jis išsivokė prancūzų dvasioje, jis vis dėlto prancūzų nepasidarė. Savo raštų kalba, savo stiliumi jis, gal būtų, buvo prancūziškesnis už ne vieną prancūzų rašytoją, bet savo širdies gilumoje jis pasiliko ištikimas savo senajai tėvynei. Jis buvo ir pasiliko lietuvių kilmės rašytojas kosmopolitas, tariant taiklia G. I. Židonytės pastaba. Jo lietuviška kilmė yra raktas į jos "sultuvinimą". Ir pirmas žingsnis į Milašiaus įtraukimą į mūsų kultūros orbitą, į jo absorbuojimą lietuviškoje mintyje, būtų jo raštų išvertimas į lietuvių kalbą. Tik tada būtų galima Milašius kaip reikiant studijuoti, įtraukti į mūsų literatūros istoriją, į mūsų mokyklų literatūros programas ir t. t. Tik tada Milašiaus kūrybos įtaka galėtų imti reikšti ir mūsų literatūroje.

Sakau, Milašiaus kūrybos problema yra ir dar ilgam pasiliks aktuali mūsų kultūrinėje problemoje. Jei mes norime, kad Milašius mūsų kultūrinėje padangėje pasidarytų gyvas veiksnys, o ne liktų mirusi raidė, mes turime jį padaryti lietuvių rašytoju ko plačiausia ir giliausia to žodžio prasme. Brutaliai kalbant, mes turime jį sugrąžinti ir nuryti, kad milašinė mana visą mūsų kultūros kūną. Jis turi pasidaryti mūsų ne tik iš savo romantinių ir mišlotų Lietuvos prisiminimų, bet ir iš savo kūrybos sulčių, kurios turi

Jūrininkai jūrų skautams

"Skautų Aido" Nr. 5 atspausdintas Lietuvių Jūrininkų S-gos Užsienyje Centro Valdybos nuodėms atsakymas į L.S.B. Jūrų Skautų Sk. Vedėjo sveikinimą Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga. Laiške rašoma:

"Lietuvių Jūrininkų Sąjunga visuomet žavėjosi nenuilstama Jūros Skautų veikla dar laisvoje mūsų Tėvynėje ir su pasigėrėjimu seka uolų skiepijimą jūros meilės ir jūrinės kultūros lietuvių jaunųjų tarpe tremtyje. Šio darbo vaisiai yra nepaprastai ryškiai matomi atsiminimu, kad didžioji lietuvių jūrininkų dalis pasidarė jūrininkais todėl, kad pirmiau yra buvę jūros skautai. Tad mūsų troškimas yra matyti Jus, miledieji jūros skautai, ir toliau budint Tėvynės Jūros sargyboje, o mes visuomet esame pasiruošę su Jumis bendradarbiauti ir rankon eiti visur ir visuomet, kur bus reikalinga dirbti ir kovoti dėl laisvos Lietuvos ir laisvo lietuviško pajūrio.

Tad budėkime ir laukime gerų vėjų!"

Laišką pasirašė LJSU Centro pirmin. Romanas Vilčinskis ir sekr. Mykolas Slapšys.

VIS PIRMYN, SKAUTELIAI!

Gegužės mėn. SKAUTŲ AID (Nr. 5) ryškiai parodomas jaunatviškas Lietuvos skautų veržlumas. Pasklidę plačiai po pasaulį, jie kaskart vis plačiau pasiprėškia savo darbais. Štai motutėms skirtame SKAUTŲ AIDE, parodomi mūsų skautų darbai Motinai Tėvynei. Pranešami gražūs Skautų Aido platinimo varžybų rezultatai: atžymimi pirmasis vietas paveržę būreliai — skiltys, draugovės bei pavieniai platiniojai. Ir vos šioms varžyboms pasibaigus, LSB Vadija skelbia visiems vienetams skautiško pažangumo varžybas. Norima pagyventi vienetų skautišką veiklą Lietuvos skautijos 35 m. jubiliejiniais metais.

Siame Sk. Aido Nr. rašo: LSB Vyriausiasis Skautininkas — "Jubiliejiniai Metai Eina", sktn. Č. Senkevičius — "Motinos Regėjimas", V. Arėlytė — "Gražina" (apysaka), R. Repšys — "Baltos Burės Plazda", vyr. skltin. A. Banionis — "Tautinis ir Kultūrinis Auklėjimas Skautiškoje Veikloje", Senas Vilkas — "Pasiruošk! Dėmesio! Pirmyn!" (apie skautų pasiruošimą

įsiskirti į lietuvių būną.

G. I. Židonytė savo knyga pabrėžė stambų jungtuką tarp mūsų ir Milašiaus. Ji tvirtai rąka įveda mus į Milašiaus kūrybinį pasaulį ir parodo jo turtus. Perskačius jos veikalą, Milašius nebeatrodo toks augštas kalnas su slepininga viršūne. Ji atidengia jo kūrybos daug paslaptį ir praskleidžia jo minties bei fantazijos be galo plačius horizontus. Milašius iš tikrųjų buvo dvasios gigantas, kuris savo mintimi aprėpė didelį savo meto žinojimo dalį. Jam kaip reikiant pažinti ir padaryti jį tikrai savu, lietuvišku, reikės nemaža laiko ir darbo. Štai kodėl mums taip brangintina kiekviena ta linkme nukreipta pastanga. G. I. Židonytės idėjas į knygą trūšas ir išskirtas laikas bei energija neuels veltui. Mums tik reikėtų pagelbėti, kad ji nepasitenkintų tik ta monografija, o nuolat, kiekviena proga arba ir visai be progos, primintų mums Milašių, panagrindama jo kūrybą ir gyvenimą vienu ar kitu požiūriu. (Be abejo, būtų labai gerai, kad jos knyga būtų išversta į lietuvių kalbą). Tuo būdu žingsnis po žingsnio mes artėtume prie Milašiaus, pasisavindami jo didelius minties ir fantazijos turtus.

vasaros stovyklai). Mažųjų sk. skyrelyje gražiai pasireiškia Detroito Algimanto draugovės vilkiukas Gediminas Januškevičius su savo atpasakojimu "Motulė Paviliojo" (Lazdynų Palėdos), už kurį jis Detroito Baltijos vietininkijoje laimėjo antrą vietą knygų skaitymo varžybose. Gyvulių Draugo skyriuje rašoma apie "Gyvulių Žiemos Miego Paslaptis" ir duodamas F. Oursler "Žmogus Narve" (suliet. V. Šliupas).

Estetinį pasigerėjimą sukelia vyresn. skltin. V. Bričkaus iliustracijos. Gausu foto nuotraukų.

VYSK. J. BRIZGIO AUDIENCIJA SKAUCIŲ VADOVĖMS

"Skautų Aidas" (Nr. 5) praneša, kad J. E. Vysk. J. Brizgys buvo suteikęs audienciją Liet. Skautų Seserijos Vyriausiajai Skautininkei dr. D. Kesinaitėi ir Seserijos Vadijos narėms.

Vyriaus. Skautininkė sveikindama Jo Ekscelenciją, užtikrino, kad Seserijos Vadija visomis išgalėmis budi, kad religinis auklėjimas vienetuose būtų tinkamoje augstumoje ir kad katalikės skautės gilintųsi į katalikiškąją pasaulėžiūrą. Šiuo atžvilgiu skautėms daug padeda dvasios vadovai. Ji padėjo Jo Ekscelencijai už moralą parumą skaitybei, kurią vienetai jaučia jo veikloje dvasiškų tarpe, ir įteikė knygą "Skaitybė Mergaitėms" su austine juoste bei skaučių rūtele.

Jo Ekscelencija maloniai atsakė į Vyriausiosios Skautininkės ir Seserijos Vadijos narių klausimus. Užklaustas apie tariamąsias katalikų skautų s-gos steigimą, Jo Ekscelencija užtikrino, kad lietuvių dvasiosios vyresnybės tarpe tai visai nėra kvestionuojama, nes Pasaulio Lietuvių Skautų S-ga eina geru keliu. Jei kas tokį klausimą iškelia, tai grynai savo iniciatyva. Jis taip pat ragino, kad skautiškoji vadovybė būtų pastangas sudaryti sąlygas ir kitų konfesijų skaučių religiniam auklėjimui.

Jo Ekscelencija ragino Seserijos Vadiją kreipti ypatingą dėmesį į dvasios ugdymą, nes grįžę į Tėvynę, ją atstautysime ne atvežtais milonais, bet parvežtąja dvasia. Jis ragino įtraukti į skaučių eiles ir vietines lietuviškas (senųjų ateivių dukras). Santykiuose su vietinėmis skaučių organizacijomis Jo Ekscelencija ragino išsiriūpinti Skaučių Seserijai ne tik lietuvių reprezentaciją, bet ir Lietuvos atstovavimą.

PAIEŠKOJIMAI

Yra svarbių pranešimų kai kuriems buvusiams tremtiniam. Jie patys, ar kas apie juos žino, malonėkite atsiųsti į BALF centrą, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Reikalingi šių asmenų adresai: Butnavičius Povilas ir šeima, atvykę laivu Gen. Muir, 1951 m. sausio 20 d. Panavas Juozas, atvykęs laivu Gen. Muir, 1950 m. gruodžio 13 d. Bubelis Justinas, ir šeima, atvykę laivu SS Marlin, 1949 m. gegužės 18 d. Filipūnas Mykolas ir šeima, atvykę laivu SS Mercy, 1949 m. birželio 17 d. Liogys Bronius, atvykęs laivu SS Ballou, 1949 m. birželio 17 d. Šukelis Donatas ir šeima, atvykę laivu SS Howze, 1949 m. balandžio 23 d. Kupčikas Albertas ir šeima, atvykę laivu SS Black, 1949 m. rugsėjo 19 d. Bričkaus Juozas ir šeima, atvykę laivu SS Ballou, 1949 m. birželio 17 d.

GREETINGS and BEST WISHES

FRANCES P. BOLTON

CONGRESSMAN

22nd District

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Many Friends

BUILDING LABORER'S

Local No. 310

JAMES O'TOOLE, SECRETARY

1220 Ontario St.

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

CARNEGIE EQUIPMENT COMPANY

2281 Scranton Rd.

MA 1-3270

BEST WISHES

To Our Many Friends and Patrons

THE EVANS ENVELOPE & TAG CO.

1677 EAST 40th STREET

HE 1-5919

GREETINGS and BEST WISHES

To All Our Friends

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY

EVERYTHING IN INSURANCE

Union Commerce Bldg.

TO 1-0200

BEST WISHES

UNITED PROVISION

CLEVELAND and COLUMBUS, OHIO

Greetings and Best Wishes to Our Friends & Patrons

MITCHELL RECAPPING & SERVICE STATION

FIRESTONE TIRES

BATTERIES — RECAPS — VULCANIZING — ROAD SERVICE

650 Northfield, Columbus at Northfield Road BE 2-3300

Greetings and Best Wishes

To Our Friends and Patrons

DR. A. N. BERGER

Optometrist

BROKEN LENSES QUICKLY

REPLACED IN OUR OWN

LABORATORY

10545 EUCLID AVENUE

Garfield 1-1556

Rear of Fenway Hall

To You All

BEST WISHES

B. E. ALLARDT

SUCCESSOR

TO

HENRY J. PORTER

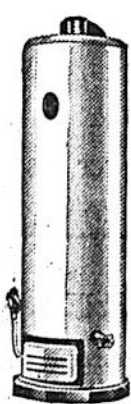
Optician

505 SCHOFIELD BLDG.

MA 1-5899

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

All the Hot Water You Want

• Hot water for all the needs of your household... at the temperature you desire... automatically! Brilliant white, the Bryant is flat-based to eliminate cleaning underneath, sturdily constructed for long service. See it... you'll want it!

BRYANT GAS - FIRED
Automatic Storage

WATER HEATERS

AUTOMATIC * UNDERFIRED
* INSULATED *

BRYANT HEATER DIV.

A. G. E.

2110 EAST 21st STREET

CLEVELAND

MAin 1-5732

VISAI SLAPTAI...

Pakalbėkim ir apie vedybas

HUMOROLOGUS

Žinote, kaip būna su vedybom. Prieš vestuves jis geriausias ir ji geriausia. Jis ilgisi ir ji ilgisi. Jis juokiasi ir ji juokiasi. Jis verkia ir ji verkia. Jis alpsta ir ji alpsta. Jis pabėga ir ji pabėga. Jis sugrįžta ir ji sugrįžta. Po vestuvių jis prastas ir ji prasta. Jis ne toks ir ji ne tokia. Supykstama, nutyliama, išsiskiriama, susitaikoma, išsiskiriama.

Geležinė tvarka vedybų politikoje gal jau nuo pat Adomo ir Ievos laikų. O netruksta, kurie ir dabar dar patarimo prašo.

Tik ką žmogus gali patart, kad ir pats esi žuvis. Galima žmogų išgelbėti iš vandens, iš liepsnų, išgydyti nuo choleros, gal net ir nuo beisbolo ligos. Bet nei pats velnias nesulaikys prie altoriaus su mergina einančio.

Taip, patarimo vedybinėm bėdom nei iš paties Balfo negausi.

Bet per šimtmetį ar kitą pasi-taiko, kad koks žemaitis Leonas Virkutis sulaužo visas priešvedybines ir poveidybines gyvenimo taisykles.

Žemaitis Leonas Virkutis sutinka suvalkię Veroniką Tarkutę prie ežero ir pakrūmė. Veronikai tvanku širdy ir laikas ištekti.

Matot, ponas Leonai, saulutė leidžias, — prašnekinai ji, nei šiaip nei taip kryptelėjus, mirktelejus ir šyptelėjus, riebiais kopūstais garuojančiu balsu.

— A, saulutė?, o tegu sau leidžias, ką mes jai padarysim, — atsako stambus, stangrus ir nei šio, nei to žemaitis Leonas.

O Veronikai ir saldu, ir graudu, ir pilna širdy vyro, kad ir šito žemaičio.

— Pabučiuok mane, ponas Leonai, — pamano ji, bet per garsiai.

— A mes? A tave? Galim, kad nori. Jis pabučiuoja, o ji žino, kad ščia dar dar nėra ko sustoti.

— Tai ženykimės, Leonėli.

— A ženykimės? Galim, kad nori.

— Tai tu mane myli, Leonuk?

— A myliu? — ir Leonas ilgai galvoja.

— Taigi, ar myli mane, berneli?

— A tave? — ir Leonas ilgai galvoja.

— Taigi, mane, o ką daugiau?

— A daugiau? Ne, mes nemylim tavęs, — atsako Leonas

ir dar kartą ją pabučiuoja. Ji pradeda verkti, o Leonui nieko. Tik jam lyg įgrįsta, pagaliau.

— Tai ko dabar žliumbi. Kad nenori — nesiženykim. O kad nori — ženykimės. Mums vis tas pats.

O ji nori. Ir jiedu apsisveda.

Eikim į Bermudą

Padainavo Pietų Korėjos prezidentas. Gaida kaip, "paleisk mane motinėle su saule namo-lia."

Kinija parduota, Korėja išduota. Eikim, Čiorčil į Bermudą šampano išgerti.

Eikim į Bermudą, Pasišaukim gudą. Ar tu, gude, dabar sotus, Ar jau vėl ko nori?

Kad aš būčiau sotus, Dėdės Samo plotus, O ir likusį Džon Bulį Dar praryt turėčiau.

Gerčiau sau šampaną, Apkalbinęs paną, Kai pats Aikis ir Čiorčilis Koloj mišką kirsty.

GYVENIMO PAKOPOS

Vyrai, kurie pasitraukia iš "Čiurlionio" ansamblio, eina į "Ažuolų" okteta.

Tie, kurie išeina iš "Ažuolų" okteto, eina vaikų saugoti.

MAINOS ROBAI MARGO SVIETO

Pernai mūsų dešiniųjų spaudoje Mindaugas buvo didelis vyras, garsus valdovas, Lietuvos vardo garsintojas.

Šiais metais, kai Tautinė Sąjunga rengia Vašingtone sąskrydį, Lietuvos valstybės įkūrimo ir Mindaugo vainikavimo 700 metų sukakties proga, istorikas Šapoka randa, kad tai visai be reikalo daroma, nes Lietuvos valstybė kažkokioje kronikoje paminėta jau prieš 1100 metų.

Girdisi, kad mūsų kairieji ateity numato paminėti Mindaugo atsimetimą nuo krikščionybės. Ką tada reikės sakyti? Gal, kad tokio Mindaugo istorija visai nežino?

Anglai yra užkietę tradicijų saugotojai. Tai ryškiai pademonstravo karalienės karūnavimo apeigos.

Nėra ko stebėtis, kad jie iki šiol nepanaikina vienintelės visam pasauly maisto kortelės, įvestas praeito karo metu.

Washingtona

Jau beliko viena savaitė iki sąskrydžio Washingtona. Kaip mus informuoja, sąskrydyje dalyvaus daugelis lietuvių iš įvairių Amerikos vietų. Vien iš Clevelando sąskrydyje dalyvaus daugiau kaip 100 asmenų. Iki šio laiko yra pareiškę sutikimus sąskrydyje dalyvauti per 150 kongreso ir senato atstovų.

Sąskrydžio programa numatyta tokia:

Šeštadienį, birželio 20 d.

10 val. ryto Iškilmingas posėdis Hotel Hayflower, Orleans ir Connecticut Ave. didžiojo salė (blokas nuo Hotel Statler).

12 val. Karių motinų, žmonių ir giminių vizitas Baltuosiuose Rūmuose.

1 val. pietūs (valgo kur kas nori).

3 v. p. p. iš Hotel Mayflower vyksta autobusais apžiūrėti istorinių Washingtono vietovių.

4 v. p. p. Vainikų padėjimas ant Nežinomojo Kareivio ir Leit. Samuel Harris kapų, Arlington, Virginia Kapinėse.

6 v. v. Lietuvių Meno Parodos atidarymas Hotel Statler, 16 ir K St. N. W.

8 v. v. Didysis banketas Presidential Ballrooms salėje, Hotel Statler. Dalyvauja Čiurlionio Ansamblis, National Symphony Orkestras, pianistas Andrius

Kuprevičius, General Albert C. Wedemeyer su eile žymių Amerikos valdžios atstovų.

8 v. v. Meno parodos lankymas tiems, kurie nedalyvauja bankete.

Sekmadienį, birželio 21 d.

11:30 v. ryto Pamaldos Washingtono St. Mathews Katedroje, dalyv. Čiurlionio Ansamblio. (17 St. & Rhode Island, N. W.).

10-4 val. Meno parodos lankymas. Hotel Statler, Federal Room.

4 v. p. p. Lietuvių Muzikos ir Dainų Festivalis, Hotel Statler Presidential Ballrooms salėje. Dalyvauja Čiurlionio Ansamblis, National Symphony Orkestras, pianistas Andrius Kuprevičius.

Dalyviai gali pasirinkti vieną iš šių dviejų planų:

Moterų Kongrese

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

rykštėjo ir prie lietuviškojo skyriaus visą laiką vyko pasikalbėjimai apie Lietuvą.

Ši lėlių grupė yra dailininkės Tulienės gamybos. Ji Amerikon buvo atvežta į 1939 metų Pasaulinę parodą ir ten buvo Lietuvos skyriuje. Vėliau tą grupę įsigijo p. Žadeikienė, kuri ir leido pasinaudoti lėlėmis Amerikos ir kitų kraštų moterų dėmesiui į Lietuvą atkreipti. Įdomu tai, kad nuo lėlių, nuo drabužių, nuo buvusių papročių bemaž nieko nebuvo nukrypstama į klausimą: "O kaip dabar Lietuvoje?" žinoma, mūsų reprezentančių nereikėjo

Kuprevičius, General Albert C. Wedemeyer su eile žymių Amerikos valdžios atstovų.

8 v. v. Meno parodos lankymas tiems, kurie nedalyvauja bankete.

Sekmadienį, birželio 21 d.

11:30 v. ryto Pamaldos Washingtono St. Mathews Katedroje, dalyv. Čiurlionio Ansamblio. (17 St. & Rhode Island, N. W.).

10-4 val. Meno parodos lankymas. Hotel Statler, Federal Room.

4 v. p. p. Lietuvių Muzikos ir Dainų Festivalis, Hotel Statler Presidential Ballrooms salėje. Dalyvauja Čiurlionio Ansamblis, National Symphony Orkestras, pianistas Andrius Kuprevičius.

*

Dalyviai gali pasirinkti vieną iš šių dviejų planų:

I Planas

Dalyvauti — posėdy, miesto apžiūrėjime, muzikos festivalyje, meno parodoj. BANKETE (rengtis neformaliai. Moterys gali rengtis tautiškais kostiumais). \$25.00.

II Planas

Dalyvauti — posėdy, miesto apžiūrėjime, muzikos festivalyje, meno parodoj. PAGAL ŠI PLANĄ SVEČIAI BANKETE NEDALYVAUJA. \$10.00.

Visais reikalais rašykite: National Lithuanian Society of America, Hotel Statler, 16 & K Sts., N. W., Washington, D. C.

PASKAITA APIE GUDUS

K. Bielinis New York'e Lietuvių Politinio Klubo susirinkime skaitė paskaitą apie gudų politinį susiorganizavimą ir jų politines tendencijas. Prelegentas nurodė, kad gudų sluogsniuose gana populiaru pažiūra yra tokia, kad Didžioji Lietuvos Kunigaikštija buvusi gudų valstybė, Lietuvos kunigaikštiai, kad ir "žemaičių kilmės", buvę gudai savo kalba, tikyba ir kultūra. Vilnius — vakarų Gudijos sostinė. Gudijos etnografinės sienos siekiančios maždaug iki Kaišiadorių, ar dar kiek toliau. Senovėje "Litva" reiškusi visai ne tą, ką reiškianti dabar "iš žemaitijos kilusi" Lietuva.

Tokia pažiūra vyrauja daugiausiai vadinamoje "Krivičių" grupėje, kuri, manoma, yra susidariusi daugiausiai iš Lenkijos laikais vakarinėje Gudijoje susidariusios inteligentijos. Manoma, kad ši grupė yra lenkų įtakoje. Kitos gudų grupės nėra tokios agresyvios lietuvių atžvilgiu, bet, gal nenorėdami paširodyti savųjų akys "blogesni" už "krivičius", vengia užginčyti minėtąsias tezes.

Žymi dalis paskaitoje pateiktų duomenų yra išspausdinta "Lietuvos" žurnalo antrajame numeryje. Prelegentas skatino plačiau domėtis gudų politine veikla ir plėsti kontaktus su jų veikėjais.

GREETINGS and BEST WISHES

To All Our Friends and Patrons

SMITH'S RESTAURANT

SERVING THE FINEST FOODS

A Modern Cocktail Lounge

Wines - Beer - Liquor

222ND AND LAKE SHORE BLVD.

RE 1-2787

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Many Friends

HEILMAN FURNACE & APPLIANCE CO.

GAS — OIL and COAL FURNACES

750 EAST 152nd STREET

GL 1-9063

BEST WISHES

To Our Many Friends

HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON

ME 1-3700

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

For a Pleasant Holiday

JOHN'S MEAT MARKET

WE CARRY THE FINEST CHOICE MEATS

8008 ST. CLAIR AVENUE

HE 1-1335

SVEIKINAME

Malonius Draugas ir Rėmėjas

MELROSE DISTILLERS, INC.

GOLDEN WEDDING—THREE FEATHERS ECHO SPRINGS

PLEASE PATRONIZE THESE BRANDS

1105 CHESTER AVENUE

CH 1-6942

PAMATYKIT ŠI GRAŽŲ 1953 NASH AUTOMOBILĮ

VISŲ MODELIŲ PASIRINKIMAS

Lygaus kontinentiško projekto mašina... greita, žema, išstinginga su žemesniu stogu už rato apdangas, su gilesniu saulės dangčiu, didesniais langais, ir su daugiau vietos viduj kaip

bet kurioj mašinoj dabar kelyje.

"TAI YRA PUIKI MASINA"

FORD&PAE NASH, INC.

6816 SUPERIOR AVE.

EN 1-4505

UP TO \$100 TRADE IN

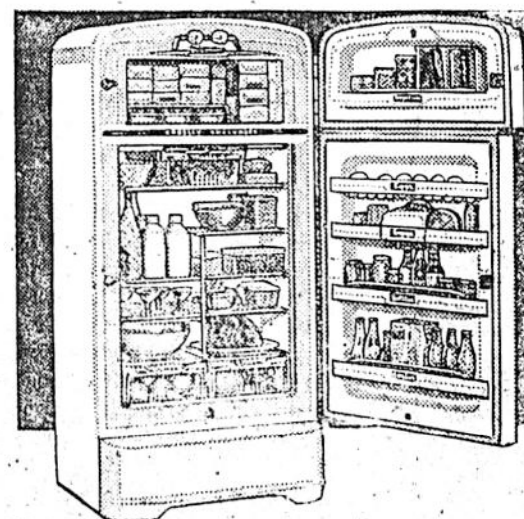
FOR YOUR OLD regardless of age, make or condition

when you buy a new 1953

CROSLEY SHELVDOR REFRIGERATOR

Prices start at \$199.95 \$1.90 per week

- Automatic Defrost
- Incomparable Shelvador
- Separate Freezer
- Butter Safe
- Five Year Warranty

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park Ave.

EX 1-0911

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

SĄSKRYDŽIO WASHINGTONE PROGA

WASHINGTONO MIESTAS

Lietuviams rengiantis į Amerikos Lietuvos Tautinės Sąjungos sumanytą sąskrydį sostinėje Washingtono birželio 20-21 dienomis, duodu keletą žinių apie tą žymiausią Amerikos, ir dabar gal viso pasaulio, miestą.

Važiuojant link Washingtono, jau iš labai toli pradeda matytis augstas obeliskas — tai paminklas pirmutiniam prezidentui Jurgiui Washingtonui, kurio vardą miestas pavadintas. Obeliskas baltos marmūro, keturkampis, į viršų smailėjantis, 55 pėdų aukščio. Tame mieste kito augštesnio pastato, už tą paminklą, statyti negalima.

Taip pat iš toli, pasirodo ir Kapitoliaus rūmai, kur yra Amerikos senato ir kongresų patalpos. Kapitolių, milžiniškas pastatas, yra 571 pėdos ilgio, 350 pėdų pločio, užima virš 8 akrų žemės plotą. Kapitoliaus augstis, baigijasis apvalia forma, ant kurios viršaus stovi Ginkluota Laisvė, 19 pėdų aukščio bronzinė statula, siekia 307 pėdas virš žemės paviršiaus. Kapitolių rūmai dar stovi ant apie 100 pėdų aukščio kranto.

Washingtono paminklas stovi tiesiai į vakarų nuo Kapitoliaus, kelių kvartalų atstume, tačiau tarp jų nėra jokių pastatų. Ta visa sritis yra parkas, nusitęsęs nuo Kapitoliaus iki Potomac upės vakaruose. Toliau į vakarus nuo obelisko, prie upės kranto, pastatytas paminklas kitam garsiam prezidentui, Abraeliui Lincolnui.

Toje aikštėje-parke, žemiau Kapitoliaus, stovi didingas paminklas Generolui Ulyses S. Grant, kuris vadovavo pilietinio karo šiaurės federalės valstybės jėgoms. Jis, nugalėjęs pietiečius, 1865 metų pradžioje, išgelbėjo valstybę nuo suskildimo. Ši statula, vaizduojanti generolą Grant, vėliau prezidentą, yra antra didžiausia tokia statula pasaulyje; kita esanti Romoje, karaliaus Emmanuelio garbei, kuri tik pusės colio aukštesnė.

Siaurėn nuo Jurgio Washingtono paminklo, kiek augsteliau į krantą, stovi Baltieji Rūmai, prezidento rezidencija.

Oficiali Washingtono, kaip sostinės dalis, ribojasi Potomac ir Anacostia upių tarpusąkyje, tų upių slėnyje. Upės susiję tuoj pietuose už miesto. Kadangi seniau tą slėnį užliedavo upių potvinių vanduo, vėliau atitinkamos vietose įrengta milžiniški vandeniniai subėgti baseinai. Ten vanduo susilieja ir jūrų vandens pakilimo metu, nes Potomac upė išeina į Chesapeake įlanką, nepertoli pietuose, kuri susijungusi su Atlantu. Taip Washingtono, iki tam tikro laipsnio, jaučiamas Atlanto vandens pakilimas ir nusilgimas.

Valstybiniai pastatai. Nuo Kapitoliaus į vakarus, abiem pusem to parko, kur stovi Jurgio Washingtono ir Abraelio Lincoln'o paminklai, yra valstybiniai pastatai. Ir jie tokie masyvūs, kad toje miesto dalyje esant, lyg jaučiasi, kad tie pastatai savo sunkumu net įlenkė žemę.

Kai miestas planuotas, ir statyta Kapitoliaus rūmai, buvo tikėtasi, kad miestas augs į rytus nuo Kapitoliaus, taigi ir svarbiausias įėjimas į Kapitolių padarytas iš rytų. Tačiau išėjo kitaip: kiek į rytus statėsi gyvenamųjų namų, ir mažų bižnių, o miestas augo šiaurinė kryptimi. Ten įsisteigė didžiausi biizniai, turtingosios rezidencijos, ir svetimų valstybių ambasados ir pasiuntinybės. Ir Lietuvos Pasiuntinybės rūmai stovi šiaurėje, 16-toje gatvėje nuo Baltųjų Rūmų. Toje gatvėje stovi ir Statler viešbutis, kur įvyks Sąskrydis.

Netoli Baltųjų Rūmų, rytų puseje, stovi didingi U. S. Iždo rūmai, vakarų puseje State Departmento rūmai. Ši dalis yra augštesnė, ir nuo čia šiaurinė miestas eina dar augstyn, palikdamas upių slėnio sritį į pietus nuo Baltųjų Rūmų. Miestas į šiaurę nueina į augstumas, iki 420 pėdų virš jūros paviršiaus. Tiesiai į rytus nuo Washingtono ligi Atlanto nėra pilnai 100 mylių. Į vakarus, skersai Vir-

ginia, taip pat nepilnai 80 mylių atstumo, eina Appalachian kalnynai, apie kuriuos minėjau savo aprašymuose kelionėje į Floridą ir atgal.

Kolumbo atminčiai žemės plotas. Be eilės miestų, visoje šalyje pavadintų Kolumbo vardu (Pietų Amerikoje yra Kolumbia respublika), šiaurės Amerikoje Kolumbija Distrikas (District of Columbia) yra vienintelis žemės plotas, kuriuo pagerbiamas Amerikos atradėjas Kolumbas. Visa Amerika pavadinta kito, vėlesnio italo tyrinėtojo, Amerigo Vespučio vardu.

Kolumbia Distrikas yra 69 ketvirtinių mylių plotas, nepriklausąs jokiai valstybei. Tas plotas ir tėra vienintelė U. S. federalės valdžios teritorija, kur įkurta valstybės sostinė, nuo nieko nepriklausanti. Tą distriką ir sostinę valdo prezidento skiriama komisija ir vienas armijos inžinierius. Distrikto įventojai neturi balsavimo teisių. Čia tarnauja valdininkai, iki paties prezidento, rinkimų metu grįžta į savo rezidencines sritis balsuoti.

Kada visa baltųjų šiaurės Amerika buvo tik kolonijų eilė Atlanto pakrastyje, Kolumbia Distrikas skaitėsi "krašto gilumoje", nes tik viena-kita tų 13-kos kolonijų nesiekė Atlanto. Kitos visos gulė prie vandenyno.

Tas distrikas, arba plotas, paimtas iš Maryland valstybės 1790 metais, kai Kongresas nutarė tokią federalę nepriklausomą teritoriją krašto sostinei įgyti. Į vakarus, skersai Potomac upės, yra jau Virginija valstybė, kur vyko dideli ir istoriniai veiksmai tuo metu, kai sostinės dar nebuvo.

Kongresas naudojosi Philadelphia ir New York savo posėdžiams, kol buvo pastatyta pirmutinė dalis Kapitoliaus. Philadelphiaje buvo paskelbta ir Nepriklausomybės liepas 4, 1776 metais. Per kitus 10 metų nuo distrikto įkūrimo, miestas statėsi. Padavimas sako, sostinė vietą išrinkti kongresas pakvietė nepriklausomybės kovų vadą ir pirmutinį prezidentą Jurgį Washingtoną, kurio dvaras yra netoli nuo Washingtono, Virginijoje.

Kongreso patalpos baigtos statyti 1800 metais ir tada Kongresas persikėlė iš Philadelphiajos. 1799 metais baigti statyti Prezidento rūmai, tačiau Jurgiui Washingtonui juose neteko gyventi. Jis su savo žmona tik apėmė tuos rūmus. Juose pradėjo gyventi antras prezidentas, John Adams. Tais pat metais Washingtonas ir mirė.

1814 metais, Napoleono karų Europoje pasekmėje, Britų jėgos, kariaujančios prieš jauną U. S. valstybę, buvo Washingtoną užpuolė ir apdeginė prezidento ir Kongreso rūmus. Prezidento rūmai nuo ugnies pajudė, nudažyti baltai, ir liko "Baltieji Rūmai". Tik apie 1870 metus Kolumbia Distrikas buvo sutvarkytas moderniniu planu. Miestas tada pradėjo augti. Kapitoliaus rūmai baigti įrengti 1891 metais.

Miestas statytas pagal Europos miestų planus, daugiausia pasekiant Paryžiui, nes prancūzas L'Enfant ir miesto planą paruošė. Miesto gatvės, kiek tai galima, eina visomis kryptimis, prasidedant nuo aikštelių, kaip Paryžiuje. Toliau vėl sueina į kitas tokias aikšteles, ir iš jų vėl eina į visas puses kitos gatvės. Aikštelėse visur pastatyti paminklai, primenant krašto istoriją ir su nepriklausomybės kovomis susijusius asmenius.

Sakoma, Washingtonas turįs daugiau medžių gatvėse, negu bet koks kitas miestas pasaulyje. Pličiaus alėjos nugultos medžiais, kurie vietomis susisiekia su kitoje gatvės puseje esančiais medžiais.

Trečias prezidentas, Thomas Jefferson, 1803-4 metais pasodino pirmą eilę medžių ilgoje

Pirmąją misiją atsiminus

Rašo K. DEMIKIS, New Britain

Dabar rengiama kaip ir trečioji Amerikos lietuvių misija Washingtono. Jame turi dalyvauti kiekvienas laisvą mylintis lietuvis. Ir, reikia tikėti, labai daug dalyvaus.

Rengiantis šiam žygiui, man prisimena pirmoji Amerikos lietuvių misija, kurioje teko dalyvauti. Dar yra daug tų pačių kongresmanų ir senatorių Amerikos Kongrese, kurie buvo dalyviai pirmosios misijos. Jie tada, 1944 metų kovo mėn. 24 d. patyrė daug žinių apie Lietuvą. Bet dauguma kongresmanų ir senatorių jau kiti, nauji. Jiems bus labai pravartu savo žinias pagilinti apie Lietuvą.

Pennsylvania gatvėje, kuri eina nuo Prezidento rūmų į Kapitolių. Ir nuo tada įvestas medžių sodinimas gatvėse.

Sąskrydžio rengėjų programoje pažymėta ir "miesto apžiūrėjimas". Taigi, kiek sąlygos leis, dalyviai bus vežiojami po miestą ir galės pamatyti įdomesnes dalis.

(Bus daugiau)

Greetings and Best Wishes

To Our Friends and Patrons

PARSON'S PAINTING CO.

BRUSH OR SPRAY

Commercial Residential Industrial

PAINTING AND DECORATING

Specialists in Color Harmony

"PERC"

4500 EUCLID AVENUE

HE 1-4735

GREETINGS

To Our Friends and Patrons

BARTUNEK CLOTHERS

FINANCE YOUR

APPEARANCE

A MODERN TEN-PAY-PLAN

14958 St. Clair Ave.

6529 Union Avenue

833 Prospect Avenue

"If It's Good for Your Garden WE HAVE IT!"

- GRASS SEEDS
- VEGETABLE SEEDS
- FLOWER SEEDS
- INSECTICIDES
- FERTILIZERS
- LIME — PEAT MOSS
- POWER MOWERS
- CULTIVATORS
- WILD BIRD SEED

We Give Eagle Stamps

SOUTH EUCLID

GARDEN SUPPLY CO.

4318 MAYFIELD RD.

COMPLETE GARDEN SUPPLIES

EV 1-1866

Anie suvažiavimai tada Lietuvos laisvei davė labai daug gero. Reikia manyti, kad ir šis sąskrydis taip pat daug Lietuvai pasitarnaus.

Pirmojo Amerikos lietuvių misijoj, Statler viešbutyje, prie vieno stalo susėdome iš įvairių Amerikos vietų lietuviai. Aš būvau iš Conn., M. Povilaitienė, Kazakevičienė — abi čia gimusios, iš Penn. Dar buvo viena mergaitė karinėje uniformoje. Šnekučiuojamės tarpusavy, stebime kitus status. Staiga prasiidaro durys ir į salę įeina senatoriai ir kongresmanai. Jie sodinami prie įvairių stalų. Prie mūsų stalo prisėda iš New Hampshire senatoriai, vieną jų atsimenu — Tobey. Jis dairosi po salę ir stebi mūsų tautiečius. Ėskiau aiškina, kad lietuvių iki šiol nebuvo pažinęs ir apie juos neturėjęs supratimo. Ir vėliau jis net raštu patvirtino, kad išsivežęs apie lietuvių ko geriausius įspūdžius, kaip apie gražius ir augštai kultūroje pakilusius žmones.

Mes tada senatoriams, kiek tik pajėgėme, išdėstėme visą Lietuvos istoriją, išskėlėme lietuvių kalbą, lietuvių tautos laisvės troškimą. Senatoriai tuo visu domėjosi, ir kaip vėliau įsitikinom, jie mūsų pasakojimus pro ausis tuščiomis nepraleido.

Mums tarpusavy besikalbant pradėjo kalbėti adv. A. Ollis. Senatorius paklausė, kas yra tas kalbėtojas? Jam paaiškinau. Po kalbos senatorius paprašė, kad jam būtų duota adv. A. Ollio kalba, kuris ją noris atspausdinti Congressional Records. Visi suvažiavimo dalyviai tada senatoriui nuosirdžiai plojo. Ir už kelių dienų, kovo 29 d. ta kalba Congressional Records buvo atspausdinta.

Tame lietuvių sąskrydyje augstiesiems Amerikos pareigūnams buvo parodyta ir vaizdų iš Lietuvos (filma). Mes matėme, kaip mūsų augšti svečiai tuo visu domėjosi ir reiškė jausmus.

Numanau, kad panašiai bus ir šiame sąskrydyje, prie visiška naujos, naujus dalykus iškeliančios programos. Į visą sąskrydžio programą įjungta labai daug naujų ir gerų jėgų. Mums tik reikia dėti visas pastangas, kad galimai daugiau dalyvautų įtakingų Amerikos valdžios, Kongreso, visuomenės atstovų. Kuo jų daugiau bus ir kuo mes mokėsim geriau parodyti lietuvių tautos turtus, tuo jie daugiau mumis domėsis, mums didžiajam Lietuvos laisvės reikale pagelbės. Būkime aktyvūs, išnaudokime labai gerai sugalvotą progą!

GIMNAZIJOS RĖMĖJŲ PASTANGOS

Baltimore, Md. Gegužės 23 d. visi keturi 16 Vasario gimnazijos rėmėjų būreliai suruošė pasilinksminimą. Buvo laimėjimų paskirstymas, kuriuos suaukojo jautrūs gimnazijos rėmėjai ir kiti susipratę lietuviai.

Gautas pelnas \$121 paskirta gimnazijos užpirktiems namams paremti. Pinigai išsiųsti birželio 1 d. gimnazijos vardu. Širdingai dėkojame visiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu parėmė šį užsimojimą. Rengėjai tikisi, kad Baltimorės lietuviai, kurie dar nėra įsijungę į gimnazijos rėmėjų būrelius, artimiausiu laiku įsijungs.

Vienas žodis — ne šneka, vienas vyras — ne talka, kai daug stot, visados daugel padarys.

Ateinantį mėnesį, jau sueis metal, kai Baltimorės lietuviai šelpia Vasario gimnaziją. Tada jau bus išsiųsta \$1800.

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

CLEVELAND CHAIN & MFG. CO.

Broadway and Henry

MI 1-4200

BEST WISHES

To Our Many Friends and Patrons

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

BEST WISHES

To Our Many Friends

LA GANKE & SONS STAMPING CO.

864 EAST 140th STREET

GL 1-0278

GREETINGS and BEST WISHES

THE LAKE ERIE BUILDING MATERIAL COMPANY

Ralph J. Jones—Manager

1321 MARQUETTE

HEnderson 1-5080

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Many Friends

LILA ROBESON

Formerly with The Metropolitan Opera

4900 EUCLID AVE.—Room 414

UT 1-3556

HOLIDAY GREETINGS TO YOU ALL

NEO MOLD COMPANY

INDUSTRIAL SAND BLASTERS

2183 EAST 18th STREET

CH 1-2225

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Many Friends

SPECIAL SCREW PRODUCTS CO.

5445 DUNHAM ROAD

MOnrose 2-0031

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

ST. CLAIR BUILDERS & SUPPLY CO.

BUILDERS SUPPLIES—BRICK—CEMENT—LIME

20020 ST. CLAIR AVE.

KE 1-6000

Gerai žinomi draugai berniukas...mergaitė...Coke

Coke yra labiausiai reikalaujamas tos rūšies gėrimas pasaulyje. Ir menuostabu — jis toks puikus, toks skanus ir tyras kaip saulės spinduliai.

BOTTLED UNDER AUTHORITY OF THE COCA-COLA COMPANY BY
CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY
"Coke" is a registered trade-mark. © 1953, THE COCA-COLA COMPANY

Cleveland ir APYLINKĖSE

VISI IKI VIENO MINIMÉ LIODNUOSIUS BIRŽELIO IVYKIUS

1941 m. birželio mėn. pradėjų lietuvių Tautos žudynių galo nematyti. Prisimindami tuos įvykius patys ir primindami juos kitiems, gelbėkime savo žuolimą tautą.

Šių metų Liūdn. Birž. įvykių tvarka:

Birželio 13 d. (šeštadienį) 8 val. Sv. Jono Katedroje (Superior ir E. 9 gtv. kamp.) bus **Religinio Susitelkimo** valanda su pamokslu ir relig. koncertu. Koncerte dalyvauja Čiurlionio vyrų choras ir sol. J. Kristolaitytė.

Birželio 14 d. 10 val. abiejose lietuvių bažnyčiose pamaldos. 3 val. Lietuvių Kultūriniam Darželyje Baisių Birželio įvykių minėjimas su koncertine dailimi. Koncertinę dalį atliks muz. A. Mikulskio vedamas ČIURLIONIO Ansamblis.

Nuoširdžiausiai kviečiame visus lietuvius atlikti savo pareigą — dalyvauti visose minėjimo dalyse.

Jaunimo organizacijos Darželio minėjime dalyvauja organizuotai.

ALT'o Clevelando Skyrius

BIRŽELIO ĮVYKIŲ MINĖJIMAS PER RADIJĄ

Birželio mėn. liūdnieji įvykiai bus paminėti specialia radijo programa birželio mėn. 13 d. 9:30 val. iš radijo stoties WDOK (1260 klc.). Kalbės kongresmanė F. Bolton ir apeliacinio teismo vyriausias teisėjas Joy Seth Hurd. Visi kviečiami programos klausytis.

NORINTIEMS VYKTI Į WASHINGTONĄ

Clevelandiečiai, norintieji vykti drauge su čiurlioniečiais į Washingtoną, kviečiami užsiregistruoti ne vėliau kaip iki birželio mėn. 15 dienos Dirvos redakcijoje. Užsiregistruojant reikia įmokėti \$15.00 už kelionę į Washingtoną ir atgal. Išvyksta iš Clevelando birželio mėn. 19 d. apie 8 val. vakaro. Išvykimo vieta bus pranešta kitame Dirvos numeryje.

Vykstantieji nakvynėmis pasirūpina patys. Kambarių kainas ir adresą galit gauti Dirvoje.

KULTORININKŲ SUSIRINKIMAS

Birželio 23 d. 7 val. čiurlioniečių patalpoje kviečiamas Lietuvių Bendruomenės švietimo ir Kultūros Tarybos narių ir apskritai visų Clevelando švietimo bei kultūros darbininkų susirinkimas. Darbų tvarkoj — kultūrinio darbo ir jo organizavimo klausimai. Laukiama gausaus atsilankymo. Atskirų pranešimų nebus.

A. MIKULSKIS WASHINGTONE

Čiurlionio ansamblio vadovas A. Mikulskis koncertų reikalais lankėsi Washingtone.

SOCIALINIO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Lietuvių Bendruomenės įstatai įpareigoja apylinkės rūpintis ir lietuvių socialiniais reikalais

— organizuoti moralinę bei materialinę pagalbą įvairių nelaimių bei nepasisekimų atvejais, saugoti gerą lietuvių vardą ir t.t. Šiems klausimams plačiau apsitarti birželio 25 d. 7 val. čiurlioniečių patalpoje šaukiamas Bendruomenės socialinio skyriaus susirinkimas, į kurį kviečiami ypač tie mūsų Bendruomenės nariai bei narės, kurie sielojasi savo artimo pagalbos reikalais, kurių darbas yra susijęs su šios pagalbos teikimu. Susirinkime bus renkama ir pastovi skyriaus vadovybė.

PIANISTĖS BIRUTĖS SMETONIENĖS MOKINIŲ KONCERTAS

Cleveland Music School Settlement jau kelinti metai sekmingai piano klasę veda pianistė Birutė Smetonienė. Pas ją piano muzikos mokosi ir nemazas lietuvių jaunimo būrys.

Baigdami mokslo metus, birželio mėn. 8 d. Birutės Smetonienės mokiniai suruošė koncertą, kuriame pasirodė: Birutė Pautenytė, Heather Millar, Aldona Masilionytė, Elizabeth Stein, Benediktas Butkus, Marytė Gailiūšytė, Algis Alkaitis, Neringa Karaliūtė, Birutė Augustinavičiūtė, Jeofrey Stein Jura Gailiūšytė, Kornelius Karalius, Wendy Millar, Rhoda McPherson, Visvaldas Grauzinis, Lilė Janulevičiūtė, Nijolė Kersnauskaitė. Gailiūtė Klimaitė ir Antanas Smetona.

Tai gražus atžalynas, kuris gabios mokytojos vadovaujamas, nemažai žada. Po koncerto įvyko iškilmės, kur buvo pagerbta mokyklos vadovybė ir tėvų pareikšta padėka Birutei Smetonienėi už gražų jaunimo mokslinimą.

TAUTINĖS SAJUNGOS PIKNIKAS

Tautinės Sajungos Clevelando skyriaus rengiamas Jonų, Petrių ir Povilo piknikas įvyks birželio mėn. 28 d. gražioje pikniko kam rengti vietoje — 25000 Euclid Ave. Geras privažiavimas, daug vietos. Esant ir blogesniam orui — gera salė.

Visi rezervuokites laiką tą dieną praleisti įdomiam pikniko.

SUSILAUKĖ SONAUS

Malvina ir Jonas Švarcai susilaukė pirmojo sūnaus Ramūno Jono.

ISSKRENDĄ ALIASKĄ

Mrs. Frank M. Vester, Kundrotienės sesuo, dviejų mėnesių atostogoms iškrenda į Aliaską. Žada iš Aliaskos parašyti. Kelionė lėktuvu iš Clevelando ir atgal kaštuoja \$518.

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynistėj
7106 Superior Ave.

Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums.

Modernūs portretai, vestuvių, šeiminių, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų žvalgėlių fotografas, dabar CLEVELANDE.

Čiurlioniečiai

MALVINĄ ir JONĄ ŠVARCUS,

susilaukusius sūnaus Ramūno-Jono, sveikina

Čiurlionio ansamblis

PALAI DOTAS JUOZAS SEVEIKIS

Juozas Seveikis mirė praėjusio mėnesio pabaigoj ir buvo palaidotas Kalvarijos kapinėse, Clevelande. Velionis paliko seserį Oną Zaborskienę.

Zaborskų šeima dėkoja laidotuvių direktorei Jokubauskienei ir sūniui, kunigams Vilkutaičiui ir Širvaičiui, grabnešiams, visiems į laidotuvės atėjusiems ir palydėjusiems į kapus.

24.000 ADRESŲ

Lietuvių Tautinės, Martilogijos skyrius, kuris veikia Clevelande, savo tautininkų pagalbą yra sutelkęs virš 24.000 Amerikoje gyvenančių lietuvių adresų, prie kurių tvarkymo yra daug prisidėjusios clevelandietės Elena Nainienė ir Rita Malinauskaitė.

Ryšių su kelių šimtų asmenų apklausa dėl Lietuvos "mažųjų katynų" šiuo metu LTM (vad. J. Rimašausko) sudaro alfabetinį sąrašą visų į JAV atvykusių lietuvių tremtinių.

GELIŲ ŠVENTĖ VAIKAMS

Birželio 21 d., sekmadienį, 3 val. p. pietų Dr. Tamošaičio rezidencijoje, Clevelando skautininkės rengia vaikams gelių šventę.

Maloniai prašoma visų tėvelių savo vaikučius į tą šventę atvesti. Numatoma vaikams įdomi programa: su dainomis, žaidimais, rateliais, gelių parada, varžybiniais žaidimais. Už geriausią atliktus pasirodymus, skiriamos dovanos. O taip pat veiks ir vaikams pritaikytas bufetas.

Tad nepraleiskite geros progos lietuviškoje nuotaidoje praleisti sekmadienio popietę.

KAMBARYS

Išnuomojamas kambarys vienam vyrui.
Teirautis UT 1-1729.

DĖMESIO LIETUVIAI!

Jeigu jums namuose ko pri-trūksta — atmintinė lietuviško krautuvė — 6113 St. Clair gatvėje. Ten rasite televizijos aparatų pradendant nuo \$176.95; puikių garinių ir elektrinių virtuvinių 94.95; siuvamų ir skalbiamų mašinų; šaldytuvų; oro vėsinimo aparatų; įvairiausių baldų; miegamųjų, valgomojo kambario; virtuvės stalų ir kėdžių ir t.t.

Viską gausite jums prieinama kaina. Skambinkit HE 1-8602 arba užsikite į 6113 St. Clair Ave. Duodame ilgą išsimokėjimui įnešus labai mažą sumą. Duodame ir dideles nuolaidas. Krautuvė atdara kiekvieną darbo dieną nuo 9 val. iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 1:30 val. iki 6 val. vakaro.

Sekmadieniais klausykite lietuviškos radijo programos nuo 3 iki 3:15 val. iš stoties WJMO, banga 1540.

Pirkit pas savus

Amžinai nerūdijančio plieno virimo puodus dabar galima užsisakyti ir išsimokėti. Mažą komplektą 4 dol. didelis 8 dol. mėnesiui. Be nuosimčių.

VYTAUTAS PAŠAKARNIS

Cleveland Lustre Craft Co.

1219 East 61

Tel. EN 1-7770

Nemokamas demonstravimas.

Priimami užsakymai.

JORŲ CKAUTAS KARIUOMENĖN

Praėjusį trečiadienį jūros skautai išleido Vaclovą Melinauską į Dėdės Samo kariuomenę.

Ta proga jūros skautai suruošė išleistuves. Prisiminimui išvykstančiam broliui įteikta lietuviška, su kariu muziejiaus viršeliu, pinigine.

AUDRA CLEVELANDE

Naktį iš pirmadienio į antradienį per Clevelandą praėjo labai didelė audra. Sugriovė daug namų, dideli ledai išdaužė langus, užmušė kelius žmones.

Audra palietė daugelį Michigan ir Ohio vietovių. Manoma, kad iš viso bus apie 200 žmonių aukų.

BALFO PIKNIKAS

Balfo 55 Skyrius, talkininkaujant Clevelando Lituanistikos mokyklai, birželio 21 d. 3 val., Naujosios Lietuvių Parapijos sode, rengia pikniką-gegužinę. Programą išpildys Lituanistikos mokykla. Šokių groso puikus orkestras. Veiks bufetas su karštais ir šaltais užkandžiais.

Kviečiame visus atsilankyti į šį Balfo metinį pikniką-gegužinę ir tuo paremsite savo brolius ir seses esančius skurde ir varge.

BALFO 55 Skyriaus Valdyba

DIRVĄ LAUKIA

JOSŲ TALKOS!

LIETUVIŲ KLUBO SVETAINĖ IR SALĖ

6835 SUPERIOR AVE.

Klubo ir salės vadovybė kviečia visus Clevelando lietuvius įstoti į Lietuvų Klubą ir nuolat lankytis svetainėje. Penktadieniais specialūs parengimai.

Kviečia visus lietuvius savojoje salėje daryti susirinkimus, atšvęsti vestuves, rengti vakarus ir koncertus.

SUOPIS FURNITURE

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

6921 Wade Park EX 1-0911

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams lietuviškoje krautuvėje

I. J. SAMAS, JEWELER

Sveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Tel.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

ATIDARYTA NAUJA LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

Pakviesk mūsų fotografą į jūsų vestuves!

Mes padarysim jūsų vestuvių fotografijas gražiai, šumaniai, profesionališkai — kaip tik jūs norite.

EAST 79th STUDIO

1197 East 79 St.

HE 1-3535 EX 1-6716

PARDUODAMAS NAMAS

East 81 St., netoli Superior, 10 kambarių namas. Didelis sklypas. Dviejų augštų sandėliai užpakalyje. Geras amatininkui dirbtuvei.

Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

PARDUODAMAS NAMAS

Vienos šeimos, 2 miegamieji žemai, salionas su kilimais, naujas gaso šildymas, naujai dekoruota. Geram stovyje.

Apžiūrėti šeštadienį ir sekmadienį po 6 val. arba šaukti PO 1-4253.

Apžiūrėti 1238 East 85 St.

SODA FOUNTAIN IR RESTORANAS

Lietuvių apylinkė. Svarbi kampinė krautuvė. Žema nuoma. Galima išnuomoti 10 metų. Kaina \$4.500. Išnuomuoja savininkas. Kreiptis:

1398 E. 66 St.
Kampas prie Wade Park gatvės (24)

PIX BEVERAGE

45 rūšių alaus — visoki gaivinantieji gėrimai, vynas ir šampanas (prancūziškas)

Turime Baltos Meškos alų. Parengiama vestuvėms, baliams, pobūviams. Nemokamas pristatymas dieną ir naktį. Atdara ir trečiadieniais iki 1 val.

6903 Superior Ave. EX 1-3311

LIETUVIAI DAZYTOJAI — DEKORATORIAI

menininko priežiūroje darbus atlieka greitai ir sąžiningai. Namų dažymą ir vidaus dekoravimą duoda metams išsimokėjimui.

Kreiptis telefonu: EX 1-4245

PARDUODAMAS NAMAS

\$11.900, puikus 8 kambarių namas. 4 miegamieji. Pabaigtas trečias augštas. Moderni, didelė virtuvė, visos langinės. Arti prie mokyklos, bažnyčios, krautuvės.

1346 E. 95 St. (24)

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raskandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS

716 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

NAMŲ REMONTAS, DAZYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI

atliekami sąžiningai, greitai ir pigiai. Kreiptis: V. Riekus, tel. HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki 11 val.) arba — 1505 Addison Rd.

GOOD NEWS!

OUR SAVINGS INTEREST
RATE DOUBLED

2% year*

Effective from
July 1, 1953

*Formerly 1%

WE WELCOME YOUR SAVINGS

PAVASARIS!

Pavasaris yra naujų sumanymų ir veikimo laikas. Pavasaris kyla noras pirkti, statyti, taisyti arba pagerinti namus.

Tiems visiems reikalingas Lietuvių Banke galima gauti paskolą lengvomis išsimokėjimo sąlygomis.

Lietuvių Bankas per ilgą eilę metų turi didelį patyrimą ir Jums geriausiai gali padėti.

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vieta. Kiekviena knygtė apdrausta Federal Insurance Corp iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.

Trečiadieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2198

Cleveland, Ohio

GERESNIŲ NAMŲ STATYTOJAI VISUOMET ĮSTATO

MONCRIEF šildymą ir oro vėsinimą

THE HENRY MONCRIEF COMPANY, INC., CLEVELAND, OHIO

P J KERSIS

716 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčioose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda UTah 1-4515

WM DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBBS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wikelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wikelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENdicott 1-1763

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6244. Redaktorius Balyš GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

Paleistos neaiškos miglos

Skaityti ELTOS biuletenyje pranešimus "Iš mūsų veiksmų veiklos". Ir galvoti: kodėl kai kurie iš tų pranešimų toki migloti? Gal todėl, kad būtų netikslu visos veiklos smulkesnias skelbti? Bet, jeigu taip, tai ar nebūtų geriau nieko neskelbti, negu paskleisti miglą, kuri tegali sukelti neaiškumų apie tą veiklą.

Štai pirmas pranešimas: — Gegužės 20 d. Zueriche lankėsi VLiko pirmininkas M. Krupavičius, VT pirmininkas K. Zalkauskas ir Finansų Tarnybos bei Tautos Fondo valdytojas T. Šidiskis. Turėjo pasikalbėjimą su vietos lietuvių veikėjais ir Sveicarijos Lietuvos Bendrūmenės valdomųjų organų nariais.

Zuerichas nuo Rentlingeno, žinoma, netoli. Maždaug tiek pat kelio kaip į Muencheną ar Wuertzburgą ir tik pusė nuotolio tarp Rentlingeno ir Bonnos. Nuvykti trims Vliko bei Vykdo Tarybos pareigūnams pasikalbėti su vietos lietuvių (kurie Zueriche labai nedaug), žinoma, nėra blogas dalykas. Bet argi toki svečių apsilankymai lietuvių kolonijose yra Vliko ir VT darbo programoje kaip uždavinys arba bent kaip priemonė? Jei taip, tai Vlikas gal yra numatęs apsilankymų maršrutą visose kolonijose, ne tik Zueriche? Juk visur yra su kuo pasikalbėti.

Tačiau pasikalbėjimai, tegu ir ne vien apie orą, savaimė vargu ar pateisintų kelionių išlaidas. Jeigu Vlikas praneša visuomenei apie savo apsilankymą Zueriche, tai gal tas apsilankymas turėjo koki svarbesnį tikslą, nei "pasikalbėti" su pora ar trejetu asmenų. Bet, jei pranešime nesirūšima to tikslo atskleisti, tai ar reikia iš viso to pranešti? Pranešimas, toks koks jis yra, nėra žinia. Galbūt juo siekiama sukelti spėjimus, kurie sudarytų mistišką aureolę apie Vliko veiklą? Bet tik-

B. K. NAUJOKAS

rumoje toks pranešimas gali sukelti greičiau priešingus spėjimus, būtent, spėjimus, ar pakankamai svarbiems reikalams kraomos kelionių išlaidos...

Kitas pranešimas:

— Aktyvinant kovą su bolševikų užmačiomis, prie URT įsteigtas propagandos skyrius. Ką tai reiškia? Ar URT (Užsienių Reikalų Tarnyba) jau kuria sau specialią autonominę padėtį Vykdomosios Tarnybos viduje? Juk Vlikas turi Vykdomąją Tarybą, kurioje yra ir Informacijos Tarnyba. Šioje Tarnyboje, berods, ligi šiol buvo koncentruojami visi Vliko propagandos darbai ir priemonės. Ar URT nuo šiol varys savo atskirą propagandą?

Tokiam klausimui nemaža pamato duoda ir tos pačios URT jau anksčiau per ELTĄ išsuntinėtą atsisaukimas, laimei ligi šiol regis tik vieno laikraščio teatspausdintas. Tame atsisaukime skatinama visuose kraštuose steigti maždaug po "Vlika" Lyg tartum dar būtų permaža jau esamos painiavos...

Dar daugiau. Tame atsisaukime skatinama kelti visokius reikalavimus bolševikams, tik užmirštas pagrindinis dalykas — Lietuvos nepriklausomybės atstatymas. Iš atsisaukimo susidaro įspūdis, jog galima pasitenkinti reikalavimais, kad bolševikai pasidarytų "geri", ir tada tegul sau Lietuva lieka SSSR dalis...

Tokia URT "propaganda" tiesiog stebina ir atrodo esanti grynas nesupratimas. Argi iš tikrųjų tai daroma visam Vlikui pritariant? Jei ne, tai laukina, kad Vlikas padarytų tuo reikalu visai aiškias išvadas.

Trečias pranešimas:

— URT pakviestas, yra atvykęs min. E. Turauskas kon-

sultuoti ryšium su numatyta Pabaltijo valstybių vardu įteikti visoms prie JTO priklausančioms valstybėms memorandumu dėl naujai pasireiškusių tariamai taikingos Sovietų politikos.

Jei rengiamas memorandumas Pabaltijo valstybių vardu, tai pasitarti (vadinasi, konsultuoti) tuo reikalu reikia su Latvijos ir Estijos vyriausiais komitetais ir, svarbiausia, su visų trijų kraštų diplomatinės vadovaujančiais pareigūnais. Jei min. E. Turauskas, jau ilgas laikas nei oficialiai nei neoficialiai jokių pareigų diplomatinėje srityje nebeįneš, būtų visų tų organų sutartinai pakviestas, ekspertas memorandumo projektui parengti, tai tą būtų svarbu ir pranešti. Bet iš šio pranešimo atrodo, kad tik URT valdytojas pasikvietė sau p. Turauską privatu patarėju, ir kad, galbūt, pats memorandumo rengimo suramymas kompetentingiems organams nežinomas, o kepas grynai "automatiškai" vien tik URT virtuvėje.

Abu pastarieji pranešimai sudaro įspūdį, kad Vliko Vykdomosios Tarybos Užsienių Reikalų Tarnyba yra užsimojusi eiti "otsebiatnos" keliais. To aki-vaizdoje, dabar būtų visiškai vietoje VT pirmininko ar paties Vliko išsamus paaiškinimas tuo reikalu.

DARBININKIJOS KONGRESAS

Liepos 4 d. Stockholme prasidės trečiasis Tarptautinės Laisvųjų Profesinių Sąjungų Konfederacijos (Internatli Confed-eration of Free Trade Unions — ICFTU) kongresas. Jis posėdžiaus Švedijos parlamento rūmuose ir truks ištisą savaitę.

Ši profesinių sąjungų konfederacija susidarė 1949 metais, kai nekomunistiškos profesinės sąjungos pasitraukė iš komunistų apgultos Pasaulinės Profesinių Sąjungų Federacijos. Dabar anoj "pasaulinėje" federacijoje yra likę tik grynai Kominformo linijos prisilaikančios profesinės sąjungos.

Naujoje konfederacijoje dalyvauja 73-jų kraštų (iš visų kontinentų) 97-nios profesinių sąjungų federacijos, jų tarpe ir visos trys didžiosios Jungtinių Valstybių federacijos (AFL, CIO ir UMW). Jos turi iš viso apie 54 milijonus narių.

Stockholmo kongrese numatomi šie klausimai:

I. Pasaulio taika ir tautų laisvė:

1. Darbas pasaulio taikai,
2. Padėtis už geležinės uždangos ir kova prieš sovietinį imperializmą,
3. Laisvųjų profesinių sąjungų akcija dėl nelaisvų tautų apsisprendimo.

II. Žmogaus teisės — profesinių sąjungų teisės:

1. Laisvė nuo skurdą ir socialinis saugumas,
2. Ūkinis atsilikusių kraštų kėlimas,
3. Racionali ūkinė organizacija ginklavinosi metu,
4. Tarptautinės migracijos problemos.

Minint trėmimus

Dieser Vertrag wird ratifiziert und die Ratifikationsurkunden werden sobald wie möglich in Berlin ausgetauscht werden. Der Vertrag tritt mit seiner Unterzeichnung in Kraft.

254447

Angefertigt in doppelter-Urschrift in deutscher und russischer Sprache.

Stokholm, den 26. September 1939.

Für die Deutsche Reichsregierung:

In Vollmacht der Regierung der U.S.S.R.:

[Signature]

[Signature]

1939 metų rugsėjo mėn. 26 dienos Sovietų Rusijos ir nacių Vokietijos sutarimų patvirtinimas, pagal kurį Lietuvos teritorija pereina Sovietų įtakos sferon. Sutartį pasirašė J. Ribbentropas ir W. Molotovas.

(Atkelta iš 1-mo pusl.)

prieš vad. "liaudies seimo" rinkimus, Šiaulių m. ir apskrityje bolševikai pradėjo pirmuosius masinius areštus.

Vakaro metu bolševikų paskirtas Saugumo Apygardos Viršininkas Balyš Baranauskas, taipgi kandidatas į "liaudies seimą", sušaukęs savo pajalinius suskirstė į grupes ir grupių vadams išdalino reikiamų suimti asmenų sąrašus. Prieš suimant įsakė padaryti kratas. Tai buvo užlavins naktė.

"Tuo metu Saugumo Policijos tarnyboje dar buvo senų tarnautojų. Taipogi seni tarnautojai buvo ir Krim. Policijoje, kurie šioms suėmimams vykdė taip pat buvo skiriami. Pastarieji pasipriešino neprastam ir mūsų Baudž. Proceso Įstatymo nenumatytam kratos būdai — naktį, be to, pareikšdami, kad kaip įtakingi ir žmonij gerbiami, nenurodoma ką kratos metu

įieškoti ir nėra kitos kratai bei sulaikymui daryti pagrindinės medžiagos bei duomenų.

Į tai būsimasis seimo atstovas Balyš Baranauskas pareiškė: "Numatyti suimti yra liaudies priešai ir gali pakenkti seimo rinkimams. Sulaikant pareikšti priešvalstybinės veiklos įtarimą. Kratos metu įieškoti- te ko norite: ginklų, svetimos valiutos, atsisaukimų ir kitos inkriminuojančios medžiagos. Sulaikyti neatsižvelgiant į kratos duomenis. Dėl jų kaltumo yra ne jūsų reikalas".

Sulaikymai vyko ir antrąją naktį. Kiek ir kas buvo suimti nežinau. Spėju, kad Šiaulių m. ir apskr. per tas dvi naktis buvo suimta apie 150-200 asmenų. Po suėmimo pasimatymai, maisto bei drabužių perdavimas nebuvo galimi. Suimtieji asmenys mūsų visuomenei buvo žinomi — naktį, be to, pareikšdami, kad kaip įtakingi ir žmonij gerbiami, nenurodoma ką kratos metu

(B. d.)

ALT vadovybės žygiai

KERSTENO REZOLIUCIJOS 231 REIKALU KALBETASI SU TAISYKLIŲ KOMITETO NARIAIS IR KITAIK KONGRES- MANAIS. KONFERENCIJOS SU LIETUVISKŲJŲ VEIKSMŲ IR LATVIJŲ BEI ESTŲ ATSTOVAIS. ALT VYKDOMAJAM KOMITETUI TALKINO INŽ. A. RUDIS.

ALT Vykdomojo Komiteto nariai pereitos savaitės gale atvyko į Washingtoną tikslu gauti paramą Rezolucijai 231, kurią kongresmanas Charles J. Kersten, ALT vadovybės prašomas, yra įteikęs Atstovų Butui. Kaip žinoma, šia rezolucija siūloma sudaryti Kongreso komitetą Lietuvos, Latvijos ir Estijos pagrobimo faktams bei aplinkybėms ištirti.

Drauge su Vykdomuoju Komitetu visuose žygiuose sosti- nėje dalyvavo pats kongr. Kersten, Informacijos Centro direktorė p-lė M. Kizytė ir Lithuanian Chamber of Commerce of Illinois prezidentas inž. R. Rudis.

Ketvirtadienį, birželio mėn. 4 d. atsilankyta Valstybės Departamente. Ilgai trukusiame svarbiame pasikalbėjime su lietuvių atstovais iš Valstybės Departamento dalyvavo: Rytų Europos Reikalų Skyriaus direktorius Mr. Walworth Barbour, jo pavaduotojas Mr. Ray L. Thurston, Pabaltijo, Lenkijos ir Čekoslovakijos Reikalų skyriaus viršininkas Harold Vedeler ir Valstybės Sekretoriaus padėjėjas ryšiams su Kongresu palai- kyti pavaduotojas Mr. Ben H. Brown.

Tos pačios dienos bėgyje ap- lankytas Taisyklių Komiteto pirmininkas kongr. Leo E. Allen, to komiteto narys kongr. Carroll B. Reece ir Illinois kongr. Fred E. Busbey. Keliais atvejais kon- feruota su kongr. Kersten.

Šeštadienį ALT Vykdomasis Komitetas turėjo pasitarimą su kitų lietuviškųjų veiksmų Ame- rikoje atstovais: Lietuvos Lais- vės Komitetu ir min. P. Žadei-

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

HICKORY GRILL

929 CHESTER AVENUE

MA 1-6397

— Open Sundays —

PRIVATE DINING AVAILABLE

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

For a Pleasant Holiday

THE CANNON TAILORING CO.

Suits and Topcoats Made-To-Order

124 ST. CLAIR AVENUE

Cor. East 2nd St.

CLEVELAND

GREETINGS and BEST WISHES

To All Our Friends and Patrons

CARPENTERS DISTRICT COUNCIL

CARL J. SCHWARZER, President

GEORGE SHEWRING, Secretary

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Many Friends

THE GEOMETRIC STAMPING COMPANY

1111 EAST 200th STREET

Iš Anglijos karalienės karūnacijos įdomybių: karalienė motina Elizabeth kalbasi su augsčiausia (šešių metų ir 3 colių) karaliene Salote of Tonga (iš draugiškųjų salų).